

РАХУНКОВА ПАЛАТА

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Рахункової палати
від 11.04.2017 № 9-2

З В І Т

**про результати аудиту ефективності використання коштів
державного бюджету на науково-організаційну і наукову
діяльність Національної академії педагогічних наук України та
забезпечення підвищення кваліфікації керівних кадрів і
спеціалістів у сфері освіти**

Київ 2017

З М І С Т

ПРЕАМБУЛА	3
ВСТУП.....	4
1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ	5
2. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ.....	7
<i>2.1. Організаційні засади діяльності</i>	<i>7</i>
<i>2.2. Стан реагування за результатами попередніх контрольних заходів</i>	<i>9</i>
3. СТАН ПЛАНУВАННЯ ВИДАТКІВ, ЇХ СТРУКТУРА, ПОВНОТА І СВОЄЧАСНІСТЬ НАДХОДЖЕНЬ.....	10
4. АНАЛІЗ ВИКОНАННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	14
<i>4.1. Аналіз планування тематики наукових досліджень</i>	<i>14</i>
<i>4.2. Стан використання наукових результатів.....</i>	<i>17</i>
<i>4.3. Аналіз діяльності дійсних членів і членів-кореспондентів та забезпечення їх довічного утримання.....</i>	<i>19</i>
5. АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ І ВИКОНАННЯ ДЕРЖАВНОГО ЗАМОВЛЕННЯ З ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ	22
6. ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ТА СТАН ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ	24
<i>6.1. Організація підвищення кваліфікації</i>	<i>24</i>
<i>6.2. Стан підготовки фахівців</i>	<i>26</i>
7. АНАЛІЗ ДОТРИМАННЯ ВИМОГ ЧИННОГО ЗАКОНОДАВСТВА ПРИ ВИКОРИСТАННІ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ.....	28
8. СТАН УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ МАЙНОМ	31
ВИСНОВКИ.....	34
ПРОПОЗИЦІЇ.....	40
ДОДАТОК 1	43
ДОДАТОК 2	44
ДОДАТОК 3	45

ПРЕАМБУЛА

Підстава для проведення аудиту: статті 4 і 7 Закону України “Про Рахункову палату”, План роботи Рахункової палати на 2017 рік.

Мета аудиту: встановлення фактичного стану справ і надання оцінки продуктивності, результативності, економності використання бюджетних коштів, виділених Національній академії педагогічних наук України на забезпечення наукової і організаційної діяльності та підвищення кваліфікації керівних кадрів і спеціалістів у сфері освіти; законності, своєчасності і повноти прийняття управлінських рішень у цій сфері; стану внутрішнього контролю.

Предмет аудиту: кошти державного бюджету, виділені у 2015–2016 роках Національній академії педагогічних наук України (далі – НАПН України, академія) за бюджетними програмами КПКВК 6551020 “Наукова і організаційна діяльність президії Національної академії педагогічних наук України” (далі – КПКВК 6551020), КПКВК 6551030 “Фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері педагогічних наук, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури та об’єктів, що становлять національне надбання” (далі – КПКВК 6551030), КПКВК 6551060 “Підвищення кваліфікації керівних кадрів і спеціалістів у сфері освіти закладами післядипломної освіти III і IV рівнів акредитації” (далі – КПКВК 6551060); нормативно-правові акти, розпорядчі, планові, бухгалтерські, фінансові документи, статистична і бюджетна звітність та інші документи, які регулюють порядок планування та використання коштів державного бюджету за вказаними бюджетними програмами; звіти, статистичні та аналітичні інформації, інші документи про результати діяльності об’єктів аудиту з вказаного питання; матеріали внутрішнього аудиту.

Об’єкти аудиту: НАПН України – головний розпорядник бюджетних коштів, державний замовник з підвищення кваліфікації керівних кадрів і спеціалістів у сфері освіти; Державний вищий навчальний заклад “Університет менеджменту освіти” і Інститут спеціальної педагогіки НАПН України (далі – Інститут спецпедагогіки) – розпорядники бюджетних коштів нижчого рівня.

Критерії, які застосовано під час аудиту:

щодо продуктивності: оцінка співвідношення між результатами діяльності об’єкта контролю і використаними для досягнення таких результатів коштами державного бюджету;

щодо результативності: встановлення ступеня відповідності фактичних результатів діяльності об’єкта контролю запланованим показникам;

щодо економності: встановлення стану досягнення об’єктом контролю запланованих результатів за рахунок використання мінімального обсягу бюджетних коштів або досягнення максимального результату при використанні визначеного бюджетом обсягу коштів;

щодо законності, своєчасності і повноти прийняття управлінських рішень: стан дотримання вимог законодавства при прийнятті управлінських рішень з питань, що стосуються аудиту, своєчасність та повнота їх прийняття.

Обмеження щодо проведення аудиту:

часові: 2015–2016 роки;

кількісні: обсяг бюджетних коштів, виділених НАПН України за КПКВК 6551020, 6551030 (у частині організації і впровадження науково-дослідних робіт та фінансової підтримки об'єктів, що становлять національне надбання), 6551060 (у частині підготовки фахівців та підвищення кваліфікації керівних кадрів і спеціалістів у сфері освіти);

географічні: м. Київ.

Термін проведення аудиту: з 4 січня по 20 березня 2017 року.

Методи збирання даних: аналіз законодавчих та інших нормативно-правових актів, які регулюють діяльність об'єктів контролю з досліджуваних питань; вибіркова перевірка та аналіз первинних бухгалтерських та інших документів об'єктів контролю; аналіз статистичних, аналітичних даних, матеріалів внутрішнього аудиту та матеріалів щодо реагування на результати попереднього аудиту Рахункової палати; опрацювання інформації з відкритих інформаційних джерел, у т. ч. з використанням даних спеціалізованих видань.

Аудит проведено відповідно до затвердженої програми. За його результатами **складено три акти**, один з яких – територіальним управлінням Рахункової палати по м. Києву, Київській, Черкаській та Чернігівській областях (у м. Київ).

ВСТУП

Якісна освіта – один з головних стратегічних чинників розвитку суспільства, його національної свідомості та інтелектуального потенціалу.

Проте на сьогодні в Україні питання якості освіти, падіння рівня знань і умінь учнів, моральне старіння методів і методик навчання¹ є актуальним і потребує вирішення. Будь-які інноваційні рішення щодо поліпшення якості освіти потребують наукового підґрунтя.

Законодавством України науково-методичне забезпечення освіти віднесено до основних функцій Національної академії педагогічних наук України.

Станом на 01.01.2017 до складу НАПН України входило 15 установ, у яких працює 872 науковці, у тому числі 78 дійсних членів і 92 члени-кореспонденти академії, 147 докторів і 389 кандидатів наук. НАПН України та її науково-дослідні установи мають високий науковий потенціал для виконання статутних завдань щодо теоретичного і методичного забезпечення розвитку національної системи освіти, всебічного наукового супроводження і широкомасштабної дослідницької роботи в галузі педагогіки і психології, забезпечення випереджувального розвитку педагогічної і психологічної науки, підготовки фахівців і підвищення кваліфікації працівників галузі освіти.

¹ Проект Концепції розвитку освіти до 2025 року.

Враховуючи викладене та обсяг коштів (242,7 млн грн), який держава спрямувала протягом 2015–2016 років НАПН України на науково-організаційну діяльність її президії, наукову діяльність її установ та підготовку кадрів, тема аудиту є актуальною.

1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ

Статтею 54 Конституції України визначено, що держава сприяє розвитку науки, встановленню наукових зв'язків України зі світовим співтовариством.

Правові, організаційні та фінансові засади функціонування і розвитку у сфері наукової і науково-технічної діяльності визначають закони України від 13.12.1991 № 1977 “Про наукову і науково-технічну діяльність” (чинний до 16.01.2016, далі – Закон 1977) і від 26.11.2015 № 848 “Про наукову і науково-технічну діяльність” (чинний з 16.01.2016, далі – Закон 848), а у сфері освіти – Закон України від 01.07.2014 № 1556 “Про вищу освіту” (далі – Закон № 1556).

Бюджетним кодексом України (п. 4 ч. 1 ст. 87) до видатків, що здійснюються з Державного бюджету України, віднесено, зокрема, видатки на фундаментальні та прикладні дослідження і сприяння науково-технічному прогресу державного значення.

Згідно зі ст. 18 Закону 848, національні галузеві академії наук як самоврядні наукові організації України координують, організують і проводять дослідження у відповідних галузях науки і техніки.

Статтею 3 Закону України від 11.07.2001 № 2623 “Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки” (далі – Закон 2623) визначено шість пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки на період до 2020 року, у тому числі фундаментальні дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави.

Згідно зі ст. 49 Закону 848, передбачено створення Національного фонду досліджень України, до основних завдань якого віднесено грантову підтримку, у т. ч. фундаментальних наукових досліджень у галузі природничих, технічних, суспільних та гуманітарних наук. Проте станом на 01.04.2017 **Національний фонд досліджень України не створений.**

Статтею 48 Закону 848 визначено, що порядок формування тематики наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок, що фінансуються за рахунок коштів державного бюджету, затверджується Кабінетом Міністрів України. На момент проведення аудиту був чинним Порядок формування і виконання замовлення на проведення фундаментальних наукових досліджень, прикладних наукових досліджень та виконання науково-технічних (експериментальних) розробок за рахунок коштів державного бюджету, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 25.08.2004 № 1084, який визначає механізм формування тематики наукових досліджень та їх проведення на засадах державного замовлення. При цьому з 20.04.2014 Закон

України від 22.12.1995 № 493 “Про державне замовлення для задоволення пріоритетних державних потреб” втратив чинність.

Згідно з Планом організації підготовки проектів актів, необхідних для забезпечення реалізації Закону України від 26.11.2015 № 848-VIII “Про наукову і науково-технічну діяльність”, затвердженим наказом МОН від 12.02.2016 № 115 (далі – План МОН 115), МОН повинно розробити і подати до 01.07.2016 на затвердження Уряду порядок формування тематики наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок, що фінансуються за рахунок коштів державного бюджету. Проте **станом на 01.04.2017 такий порядок відсутній.**

Згідно зі ст. 58 Закону 848, для визначення наукових і науково-технічних робіт, що плануються до виконання за рахунок коштів державного бюджету, та виконавців таких робіт може застосовуватися механізм конкурсного відбору. Проте Кабінетом Міністрів України такий **порядок не затверджений.**

Статтею 18 Закону 848 передбачено, що національні галузеві академії наук подають Кабінетові Міністрів України щорічний звіт про результати своєї наукової і науково-технічної діяльності та використання коштів, виділених їм з державного бюджету, разом з висновком Національної ради України з питань розвитку науки і технологій. Однак станом на 01.04.2017 **Національна рада України з питань розвитку науки і технологій не створена.** Отже, відсутній орган, на якого були б покладені функції зовнішнього оцінювання використання НАПН України коштів державного бюджету на наукову діяльність.

Довідково. Згідно з Планом МОН 115, МОН зобов'язане розробити і подати до 01.06.2016 на затвердження Уряду проект акта Кабінету Міністрів України щодо затвердження Положення про Національну раду України з питань розвитку науки і технологій та її складу.

Таким чином, незважаючи на прийняття нового **Закону України “Про наукову і науково-технічну діяльність”**, окремі його положення станом на **01.04.2017 не діють**, оскільки Урядом у порушення вимог п. 14 р. 6 “Прикінцеві і перехідні положення” Закону 848 не забезпечено своєчасного прийняття нормативно-правових актів, необхідних для його реалізації.

Особливості правового режиму діяльності національних галузевих академій наук та особливості управління державним майном, яке закріплено за установами і організаціями, що перебувають у їх віданні, визначає Закон України від 07.02.2002 № 3065 “Про особливості правового режиму діяльності Національної академії наук України, національних галузевих академій наук та статусу їх майнового комплексу”.

Умови оплати праці працівників апарату президій галузевих академій наук затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 19.12.2001 № 1708 (далі – постанова 1708). Постановою (п. 6) передбачено, що ще у 2002 році МОН за участю НАН України за погодженням з Міністерством праці та соціальної політики мало розробити і затвердити кваліфікаційні характеристики посад наукових працівників апарату президій Національної та галузевих академій наук з урахуванням положень ст. 20 Закону 1977. Проте МОН такі кваліфікаційні характеристики не розробило і не затвердило. Враховуючи те, що Закон 1977 втратив чинність, **постанова 1708 потребує нормативного врегулювання.**

На момент проведення аудиту був чинним Порядок виплати надбавки за стаж наукової роботи, затверджений постановою Кабінету Міністрів

України від 14.04.2004 № 494 (далі – Порядок 494). Згідно з цим Порядком, надбавка за стаж наукової роботи виплачується, зокрема, особам, які працюють за професіями, визначеними у розділі 2 (Професіонали) Класифікатора професій ДК 003–95, затвердженого наказом Держстандарту від 27.07.1995 № 257 (далі – класифікатор 257), та які пройшли державну атестацію згідно із Законом 1977. Оскільки Закон 1977 і класифікатор 257² втратили чинність, **Порядок 494 потребує приведення у відповідність із діючими нормативними актами.**

Також потребує приведення у відповідність із вимогами **Закону 848 Порядок** державної атестації науково-дослідних (науково-технічних) установ, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від **07.04.1998 № 469** (далі – Порядок 469), у частині обов'язкового проведення не менше одного разу на п'ять років державної атестації наукових установ, а не лише для наукових установ, що внесені або претендують на внесення до Державного реєстру наукових установ, яким надається підтримка держави. Крім того, у 2015–2016 роках МОН не затверджувався склад міжгалузевої експертної групи, до функцій якої віднесено проведення міжгалузевої експертизи науково-дослідних (науково-технічних) установ.

Отже, у сфері наукової діяльності переважно сформовано відповідні нормативно-правові акти, але окремі з них потребують нормативного удосконалення.

2. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ

Згідно зі Статутом НАПН України³, основним завданням діяльності академії є теоретичне і методичне забезпечення розвитку національної системи освіти, всебічне наукове її супроводження і дослідницька робота в галузі наук про освіту, педагогіки і психології. Свої завдання і функції академія виконує, зокрема, шляхом проведення фундаментальних, прикладних, пошукових і прогностичних досліджень, підвищення кваліфікації наукових працівників, викладачів, інших працівників в галузі освіти, педагогіки і психології.

2.1. Організаційні засади діяльності

З метою належної організації покладених на академію і підпорядковані їй установи завдань і функцій президією НАПН України затверджено низку розпорядчих документів.

Довідково. Положення про порядок планування і контролю використання наукових досліджень НАПН України (затверджено постановою президії НАПН України від 23.06.2011 № 1-7/9-198), Положення про впровадження результатів науково-дослідних робіт НАПН України (затверджено постановою президії НАПН України від 19.05.2011 № 1-7/6-159), Положення про випуск і розповсюдження друкованої продукції НАПН України (затверджено постановою президії НАПН України від 19.02.2015 № 1-2/4-54).

² Класифікатор 257 втратив чинність 01.04.2006.

³ Статут затверджений постановою загальних зборів НАПН України від 25.03.2016, протокол № 1–1/1–2, і зареєстрований у Мін'юсті 27.07.2016 за № 2334/5. До 27.07.2016 діяв статут, прийнятий загальними зборами академії 31.10.2013.

Члени академії однієї чи кількох спеціальностей об'єднуються у відділення, які, зокрема, координують діяльність наукових установ, що входять до їх складу. Основними завданнями відділень НАПН України є організація і проведення наукових досліджень у галузі педагогіки і психології, сприяння впровадженню результатів наукових досліджень у практику.

Положенням про впровадження результатів НДР НАПН України на академічному рівні моніторинг впровадження наукових результатів покладено на відділення і президію НАПН України. Проте аудит засвідчив, що фактично моніторинг упровадження результатів НДР упродовж трьох років після їх завершення та моніторинг ефективності такого упровадження протягом 2015–2016 років відділеннями не здійснювався.

Відповідно до Статуту, НАПН України взаємодіє з МОН. На виконання Програми спільної діяльності МОН і НАПН України на 2014–2016 роки, затвердженої 07.05.2014 Міністром освіти і науки України С.М. Квітом і президентом НАПН України В. Г. Кременем, науковцями академії виконано 88 заходів за 9 напрямками⁴. Відповідно до постанов президії НАПН України, основна увага науковців академії була зосереджена на нормативно-правовому, науково-методичному, інформаційному забезпеченні інноваційних змін в освітній сфері. За результатами виконання заходів програми академією підготовлено звіт. Проте на Колегії МОН звіт не обговорювався.

Найвищим керівним органом НАПН України є загальні збори, що складаються з дійсних членів (академіків) та членів-кореспондентів.

Указом Президента України від 19.06.2013 № 337/2013 “Про чисельність членів Національної академії педагогічних наук України, Національної академії правових наук України та Національної академії мистецтв України” встановлено таку чисельність членів НАПН України: 78 дійсних членів (академіків) і 92 члени-кореспонденти.

Довідково. Протягом 2015–2016 років проведено чотири сесії загальних зборів, на яких розглядалися звіти про діяльність академії за минулий рік; стратегічні пріоритети розвитку загальноосвітньої школи; вибори дійсних членів та членів-кореспондентів; концептуальні засади розвитку професійної освіти; завдання на наступний рік.

У період між сесіями загальних зборів керівництво роботою академії здійснює президія. Виконання її рішень забезпечує постійно діючий апарат, який складається із 6 відділів⁵ і 5 відділень (вищої освіти; професійної освіти і освіти дорослих; загальної середньої освіти; психології, вікової фізіології та дефектології; загальної педагогіки та філософії освіти).

⁴ “Загальні проблеми розвитку освітнього простору”; “Дошкільна та загальна середня освіта”; “Позашкільна освіта і виховна робота”; “Професійно-технічна освіта”; “Вища освіта”; “Педагогічна освіта і освіта дорослих”; “Психологічний супровід освіти”; “Управління освітою, інформаційне забезпечення діяльності галузі”; “Проведення спільних науково-практичних масових заходів”.

⁵ Відділи: науково-організаційний; наукових і керівних кадрів та міжнародних наукових зв'язків; протокольний і загальний; фінансово-економічний; бухгалтерського обліку і звітності; господарсько-експлуатаційний.

Довідково. Керівництво діяльністю апарату президії покладено на президента (Кремень В. Г.), першого віце-президента (Луговий В. І.), віце-президента (Гуржій А. М.) і головного ученого секретаря (з 05.01.2015 посадові обов'язки головного ученого секретаря покладено на Лугового В.І.).

У 2015–2016 роках відбулося 32 засідання президії НАПН України, на яких розглядалися актуальні питання діяльності підпорядкованих установ, у тому числі затвердження їх структури, тематики наукових досліджень, використання отриманих наукових результатів, надання дозволів на здачу в оренду державного майна, атестації наукових установ тощо. Проте аудитом встановлено окремі факти неналежного виконання **президією академії покладених на неї функцій**.

Зокрема, до сфери управління НАПН України віднесено Державний вищий навчальний заклад “Університет менеджменту освіти” (далі – Університет). Постановами президії НАПН України від 14.01.2015 № 1–2/2–17 і від 29.12.2015 № 1–2/17–331 затверджено його структуру. Але у затвердженій структурі Університету **відсутні дані щодо його відокремленого структурного підрозділу** – Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти. У статуті⁶ Університету такі дані також відсутні.

За відсутності контролю з боку НАПН України **Університетом** у 2015–2016 роках **не було створено наглядової ради**, мета якої – здійснення нагляду за управлінням майном Університету, додержанням мети його створення.

Отже, **громадський контроль** за діяльністю єдиного вищого навчального закладу в системі НАПН України **протягом 2015–2016 років не здійснювався**.

Незважаючи на зміни у структурі академії⁷, до переліку установ, організацій, закладів, що віднесені до відання Національної академії педагогічних наук України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04.12.2013 № 878, у 2015-2016 роках відповідні зміни не вносилися.

2.2. Стан реагування за результатами попередніх контрольних заходів

Всупереч ч. 3 ст. 26 Бюджетного кодексу України в НАПН України не створено структурного підрозділу внутрішнього аудиту. Також відсутній окремий внутрішній документ, що визначає засади здійснення в НАПН України внутрішнього контролю. Як наслідок, перевірки діяльності підвідомчих установ у 2015–2016 роках не здійснювалися.

У 2012 і 2013 роках Рахунковою палатою проведено два аудити ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Національній академії педагогічних наук України на наукові дослідження (2012 рік) та наукову і організаційну діяльність її президії (2013 рік).

⁶ Статут затверджений постановою президії НАПН України від 18.02.2016 № 1–2/2–47.

⁷ Відповідно до додатка № 10 Закону України “Про Державний бюджет України на 2015 рік” Педагогічний музей України та Навчально-науковий центр професійно-технічної освіти НАПН України внесено до Переліку установ, організацій та закладів освіти, культури, охорони здоров'я та фізичної культури і спорту, які передаються на фінансування та/надання фінансової підтримки з місцевих бюджетів.

Довідково. Про результати цих аудитів поінформовано Верховну Раду України і Кабінет Міністрів України. Висновки Рахункової палати від 12.09.2012 № 50/17-2 і від 11.04.2013 № 24/6-5 відповідно надіслано НАПН України для усунення виявлених порушень і недоліків.

Рахункова палата пропонувала НАПН України, зокрема, привести у відповідність з вимогами чинного законодавства відомчі положення; запровадити дієвий моніторинг використання отриманих наукових результатів; забезпечити належний контроль за використанням бюджетних коштів і державного майна; припинити практику укладання договорів цивільно-правового характеру на роботи, виконання яких передбачено функціональними обов'язками працівників апарату академії; підготувати проект постанови про затвердження переліку організацій, віднесених до відання академії, і надалі своєчасно подавати зміни до нього; встановити граничну чисельність дійсних членів і членів-кореспондентів.

Академією пропозиції Рахункової палати були виконані в повному обсязі. Отже, питання зняті з контролю (висновки від 01.11.2013 і 24.01.2017).

Проте теперішній аудит (під час якого розширено коло питань, що перевірялися, зокрема, в частині ефективного використання державного майна та бюджетних коштів на підвищення кваліфікації) засвідчив, що **окремі пропозиції Рахункової палати не тільки не втратили своєї актуальності, а й потребують реагування з боку академії сьогодні.**

3. СТАН ПЛАНУВАННЯ ВИДАТКІВ, ЇХ СТРУКТУРА, ПОВНОТА І СВОЄЧАСНІСТЬ НАДХОДЖЕНЬ

У 2015–2016 роках видатки на науково-організаційну і наукову діяльність НАПН України та забезпечення підвищення кваліфікації керівних кадрів і спеціалістів у сфері освіти планувалися за трьома бюджетними програмами: КПКВК 6551020, 6551030 і 6551060.

Довідково. Метою бюджетних програм визначено:

за КПКВК 6551020 – формування, реалізація та моніторинг пріоритетних напрямів розвитку освіти, педагогічної та психологічної наук у системі НАПН України (2015 рік); здійснення прогностичної наукової діяльності та участь у розробленні наукової політики в галузі освіти, педагогіки та психології (2016 рік);

за КПКВК 6551030 – теоретико-методологічне і методичне забезпечення розвитку національної системи освіти та широкомасштабна дослідницька робота в галузі педагогіки і психології; підготовка наукових та науково-педагогічних кадрів; збереження та популяризація культурно-історичних здобутків в галузі освіти та освітніх пам'яток, які становлять національне надбання (2015 рік); всебічне наукове супроводження всіх освітніх рівнів; збереження освітніх пам'яток, які становлять національне надбання (2016 рік);

за КПКВК 6551060 – задоволення потреб національної системи освіти у кваліфікованих кадрах (бакалавр, магістр, кандидат/доктор наук) та зростання професійного рівня педагогічних, науково-педагогічних працівників, керівних кадрів (підвищення кваліфікації) і спеціалістів (перепідготовка) освітянської галузі.

Потреба в коштах державного бюджету сформована на підставі пропозицій: за **КПКВК 6551020** – президії НАПН України; за **КПКВК 6551060** – закладів освіти: ДВНЗ “Університет менеджменту освіти” і його відокремленого структурного підрозділу “Білоцерківський інститут неперервної професійної освіти”; за **КПКВК 6551030** – підвідомчих наукових установ.

У цілому затверджені НАПН України асигнування за КПКВК 6551020, 6551030 і 6551060 забезпечують визначену академією загальну потребу на 2015 рік – на 82,9 відс., 70,8 відс і 78,5 відс. відповідно; на 2016 рік – на 85,0 відс, 66,6 відс. і 87,3 відс. відповідно. За капітальними видатками потребу за загальним фондом взагалі не враховано⁸.

Дані щодо визначеної потреби на 2015–2016 роки за КПКВК 6551020, 6551030 і 6551060 та стану її врахування наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Аналіз врахування потреби в коштах державного бюджету

Видатки за КПКВК	Загальна потреба за бюджетним запитом				Затверджено в паспорті відповідно до законів України про державний бюджет на 2015 і 2016 роки, (з урахуванням змін) ⁹			
	2015 рік		2016 рік		2015 рік		2016 рік	
	усього	у т.ч. додаткова	усього	у т.ч. додаткова	зі змінами	відс. врах. потреби	зі змінами	відс. врах. потреби
6551020								
Всього, у т.ч.:	15794,7	-	14972,9	-	13259,7	-	12834,8	-
загальний фонд	14800,7	-	14218,5	2396,9	12265,7	82,9	12080,4	85,0
спецфонд	994,0	-	754,4	-	994,0	100,0	754,4	100,0
6551030								
всього, у т.ч.:	129627,9	-	112486,8	-	93051,5	-	76078,3	-
загальний фонд	125423,0	11393,1	108850,9	36646,4	88846,6	70,8	72442,4	66,6
спецфонд	4204,9	-	3635,9	-	4204,9	100,0	3635,9	100,0
6551060								
всього, у т.ч.:	34695,5	-	28613,8	-	30914,7	-	26525,8	-
загальний фонд	17567,2	-	16406,2	1893,3	13786,4	78,5	14318,2	87,3
спецфонд	17128,3	-	12207,6	-	17128,3	100,0	12207,6	100,0
Всього за КПКВК 6551020, 6551030, 6551060, у т.ч.:	180118,1	-	156073,5	40936,6	137225,9	-	115438,9	-
загальний фонд	157790,9	11393,1	139475,6	-	114898,7	72,8	98841,0	70,9
спецфонд	22327,2	-	16597,9	-	22327,2	100,0	16597,9	100,0

Аудит засвідчив, що затвердження НАПН України видатків на 2015 і 2016 роки з дефіцитом до потреби (на рівні 71 відс.) призвело до загального скорочення штатної чисельності її працівників на 819 шт. одиниць. Також зменшено розмір доплат за наукові ступені і вчені звання, а в окремих установах працівників за основним місцем роботи переведено на 0,75 ставки, 0,5 ставки і 0,25 ставки.

⁸ У 2015 році потреба за капітальними видатками планувалася за спеціальним фондом – 244,2 тис. грн, у 2016 році – 333,4 тис. грн за спеціальним фондом і 1036,0 тис. грн за загальним фондом.

⁹ Згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 213-р “Про перерозподіл деяких видатків державного бюджету, передбачених Національній академії педагогічних наук на 2016 рік”, здійснено перерозподіл видатків державного бюджету шляхом зменшення їх обсягу за програмою 6551060 на суму 238,9 тис. грн і збільшення їх обсягу за програмою 6551020 на відповідну суму.

Паспорти бюджетних програм 6551060 (у 2015 і 2016 роках), 6551020 і 6551030 (у 2016 році) **затверджені з порушенням термінів**, встановлених **ч. 8 ст. 20 Бюджетного кодексу України і п. 6 Правил складання паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2001 № 1098** (далі – Правила 1098). Зазначене, відповідно до п. 17 ч. 1 ст. 116 Бюджетного кодексу України, є **порушенням бюджетного законодавства**.

Довідково. Паспорти бюджетної програми за КПКВК 6551060 на 2015 і 2016 роки затверджені спільними наказами НАПН України і Мінфіну від 26.02.2015 № 19 о.д./256; від 26.02.2016 № 11 о.д./25; за КПКВК 6551020 і 6551030 на 2016 рік – спільними наказами НАПН України і Мінфіну від 19.02.2016 № 10 о.д./166.

Крім того, **НАПН України порушено вимоги п. 10 Правил 1098:** до спеціального фонду кошторису внесено зміни¹⁰ в частині власних надходжень бюджетних установ, проте у паспортах новий напрям використання бюджетних коштів “Виплата стипендій Кабінету Міністрів України для молодих вчених” НАПН України не відображено.

Академією порушено вимоги п. 20 Порядку 228¹¹ у частині визначення об’єктивної потреби в коштах окремих підпорядкованих наукових установ. Зокрема, НАПН України під час розгляду проектів кошторисів на 2015–2016 роки Інституту спецпедагогіки визначила видатки на оплату комунальних послуг і енергоносіїв виходячи із загальної площі будівлі 5290,0 кв. м¹², тоді як на балансі інституту фактично перебуває приміщення площею 1993,6 кв. м. Це **призвело до завищення фактичної потреби інституту в коштах на загальну суму 639,4 тис. грн** (2015 рік – 298,2 тис. грн, 2016 рік – 341,2 тис. гривень).

Довідково. Водночас НАПН України у кошторисах на 2015–2016 роки за КПКВК 6551030 не затвердила видатків на оплату комунальних послуг та енергоносіїв Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих і Інституту проблем виховання.

НАПН України здійснювала виконання бюджетних програм 6551020, 6551030 і 6551060 шляхом здійснення видатків наукових установ і закладів освіти, що належать до сфери її управління, за розподілами, поданими до Державної казначейської служби, за схемою, наведеною в додатку 1.

У 2015–2016 роках за загальним фондом НАПН України за трьома бюджетними програмами (6551020, 6551030 і 6551060) при плані 213737,9 тис. грн, спрямовано асигнування в повному обсязі, касове виконання становило 213641,1 тис. грн (99,9 відс. від запланованого).

¹⁰ У 2015–2016 роках за КПКВК 6551030 і 6551060 надійшли кошти на виплату стипендій Кабінету Міністрів України для молодих вчених у сумі 134,4 тис. гривень.

¹¹ Порядок складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228.

¹² Нежитлові приміщення за адресою м. Київ, вул. Берлінського, 9 (дев’ятиповерхова будівля гуртожитку), перебувають на балансі Інституту спецпедагогіки, президії НАПН України (площа – 630,8 кв. м), Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України (1443,2 кв. м) і Інституту проблем виховання НАПН України (площа – 1222,4 кв. м).

Довідково. Видатки за напрямом “Підготовка наукових і науково-педагогічних кадрів” під час аудиту не досліджувалися. Всього за цим напрямом на 2015–2016 роки затверджено (зі змінами) 14963,2 тис. гривень. Кошти використано в повному обсязі.

Незважаючи на затвердження бюджетних асигнувань з дефіцитом до потреби, через **недосконале планування та неоперативне управління коштами** з боку НАПН України і її установ, у **2015–2016 роках не використано і повернено** Державною казначейською службою до державного бюджету **98,6 тис. грн** (2015 рік – 66,1 тис. грн, 2016 рік – 32,5 тис. грн), що свідчить про **неефективне управління бюджетними коштами**.

Аналіз структури затверджених видатків за трьома бюджетними програмами (6551020, 6551030, 6551060) у 2015–2016 роках за загальним фондом показав, що головні напрями витрат – видатки на виплату заробітної плати з нарахуваннями і довічної плати академікам і членам-кореспондентам (до 90,0 відсотка). Дані про проведені НАПН України видатки за загальним фондом наведено в додатку 2.

Довідково. Видатки на виплату стипендії аспірантам і докторантам становили 5,5 відс., оплату комунальних послуг та енергоносіїв – 3,6 відс, на придбання предметів, матеріалів, обладнання та інвентарю, оплату послуг (крім комунальних) – 0,7 відс. відповідно.

На 2015–2016 роки потреба НАПН України у капітальних видатках не врахована. **Як наслідок, не забезпечено оновлення матеріально-технічної бази установ НАПН України на належному рівні.** Знос основних фондів становить від 57 до 95 відсотків.

До спеціального фонду НАПН України і її установ за 2015–2016 роки надійшло 28967,1 тис. грн (92,8 відс. від запланованих), здійснено видатків на 29107,8 тис. грн (93,3 відс. від запланованих).

Основним джерелом наповнення спецфонду є надходження від послуг згідно з основною діяльністю (67,1 відс. від загальної суми надходжень). Зокрема, надходження за підготовку фахівців – 12993,7 тис. грн (44,9 відс.), наукових і науково-педагогічних кадрів – 3571,5 тис. грн (12,3 відс.), підвищення кваліфікації – 1217,7 тис. грн (4,2 відс.), від послуг, що надаються бюджетними установами згідно із законодавством, – 1640,0 тис. грн (5,7 відсотка).

Надходження від господарської діяльності (плата за гуртожиток) становили **13,4 відс.**; від оренди майна – **13,1 відс.**; благодійні внески – **5,9 відс.**, інші – близько **одного відсотка**. Дані про отримані у 2015–2016 роках НАПН України доходи до спеціального фонду за джерелами надходжень наведено в додатку 3.

Аудит засвідчив, що через недостатній контроль з боку академії окремими підпорядкованими її установами договори оренди укладено на площі, які менші, ніж фактично ними зайняті. Розмір оренди нерухомого майна визначається довільно, без проведення незалежної оцінки. Це не забезпечує поповнення спецфонду, а відповідно – здійснення видатків на утримання, облаштування, ремонт та придбання майна. Не забезпечується ефективного використання площ гуртожитків. Наприклад, житловий фонд гуртожитку університету у 2015 і 2016 роках використано на 23,8 відс. і 41,6 відсотка.

У результаті **недоотримано власних надходжень, за розрахунками, в сумі 4611,5 тис. грн¹³ і непродуктивно використано власне майно.**

Не на повну потужність працює Університет академії, оскільки загальна кількість фахівців, які в ньому навчаються, становить близько 30 відс. від ліцензійного обсягу. Також незатребуваними є наукові розробки у сфері педагогіки і психології, адже такі дослідження не замовлялися у 2015–2016 роках.

Отже, **НАПН України та її підвідомчими установами не вжито дієвих заходів щодо наповнення спеціального фонду установ.** Таким чином, **кошти загального фонду залишаються основним фінансовим ресурсом забезпечення їх наукової діяльності.**

4. АНАЛІЗ ВИКОНАННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У системі НАПН України виконавцями фундаментальних і прикладних наукових досліджень у 2015 році були 14 наукових установ, у 2016 році – 12 установ. У рамках виконання НДР досліджувалися питання, пов'язані з інноваційними процесами в освіті, модернізацією змісту освіти, підготовкою майбутнього вчителя, особливостями розвитку його професійної компетентності, проблемами у сфері інформатизації освіти та інші.

4.1. Аналіз планування тематики наукових досліджень

При плануванні тематики НДР НАПН України керувалася власним Положенням НАПН № 1–7/9–198. Постановами президії НАПН оголошувався конкурс проектів наукових досліджень за галузевою тематикою, виконання яких розпочнеться у 2015 і 2016 роках.

Проте аудит показав, що в НАПН України відсутній єдиний підхід до проведення наукової та науково-технічної експертизи заявок підпорядкованих установ на відкриття нових тем НДР. Наприклад, у протоколах засідання бюро відділення вищої освіти відсутнє підтвердження щодо проведення такої експертизи, висновки експертизи відсутні.

Узагальнення результатів експертизи заявок відділеннями НАПН України не здійснювалося. Такі дані всупереч вимогам п. 2.5 Положення НАПН № 1–7/9–198 відділеннями до науково-організаційного і фінансово-економічного відділів апарату президії НАПН України не подавалися.

Фактично заявки на відкриття нових тем розглядалися відділеннями у робочому порядку ще до моменту оголошення конкурсу тематики.

Ці окремі факти **свідчать про формальність процедури проведення експертизи** заявок на відкриття нових тем наукових досліджень. Отже, запроваджена **НАПН України процедура відбору тематики не забезпечує належних конкурсних засад.**

Президією НАПН України схвалено нові проекти наукових досліджень за галузевою тематикою, які мали розпочатися в 2015 і 2016 роках, затверджено їх виконавців, перспективні тематичні плани наукових досліджень установ

¹³ У 2015 році – 2596,9 тис. грн, у 2016 році – 2014,6 тис. гривень.

НАПН України на 2015–2017 і 2016–2018 роки відповідно.

Основним документом, що визначає зміст і характер НДР, є технічне завдання (далі – ТЗ), яке складається на всі започатковані у 2015 і 2016 роках НДР.

Згідно з ТЗ, очікуваними науковими результатами прикладних робіт, як правило, є розроблення навчальних програм, методичних рекомендацій, посібників, рукописів монографій тощо; фундаментальних робіт – створення нових концепцій, стратегій, моделей, технологій, механізмів, рукописів монографій, підручників, посібників тощо. Результати впровадження, зокрема, – це друк підручників, посібників, монографій, статей, наукових повідомлень; розроблення нових курсів лекцій, підготовка наукових кадрів (аспірантів), захист курсових і кваліфікаційних робіт студентів. При цьому **реальний користувач створеної наукової продукції не визначався**, крім використання у навчальному процесі закладів системи освіти.

Отже, у технічних завданнях не визначено порядку реалізації НДР.

Після прийняття законів України про Державний бюджет України на 2015 і 2016 роки до перспективних тематичних планів на 2015–2017 і 2016–2018 роки постановами президії НАПН України вносилися зміни. Зокрема, уточнено кінцеві результати НДР (кількісні і якісні характеристики продукції), зменшено установам обсяг видатків, визначено НДР, які не будуть розпочаті, і НДР, які будуть достроково припинені.

Так, у 2015 році не розпочато 4-х НДР (3-х фундаментальних і 1-ї прикладної), планова вартість виконання яких становила 3854,8 тис. грн; в 2016 році – 13-х НДР (8-ми фундаментальних і 5-ти прикладних) з плановою вартістю у 13630,5 тис. гривень. Крім того, у 2015 році у зв'язку зі зменшенням бюджетного фінансування та змінами у структурі установ **достроково припинено виконання 8-ми НДР** (2-х фундаментальних і 6-ти прикладних), на виконання яких **нерезультативно використано кошти загального фонду державного бюджету в сумі 7725,2 тис. грн**, із них у 2015 році – **5185,8 тис. гривень**.

Довідково. Зокрема, припинено фундаментальні НДР Інституту педагогіки “Педагогічні умови організації профільного навчання в освітньому окрузі сільської місцевості” та Інституту інформаційних технологій і засобів навчання “Методологія педагогічного проектування комп'ютерно-орієнтованого середовища навчання предметів природничо-математичного циклу у старшій школі”; прикладні НДР Інституту обдарованої дитини “Розвиток соціально-комунікативної компетентності обдарованих учнів початкової та основної школи”, “Створення та організаційно-методичне забезпечення системи інтеграції мережних ресурсів навчального призначення в середовищі регіонально розподіленої мережі пошуку і розвитку обдарованих дітей”, “Формування інформаційно-освітнього середовища як чинника розвитку інтелектуально обдарованої учнівської молоді на основі онтологічних електронних ресурсів” і ДВНЗ “Університет менеджменту освіти” “Соціально-педагогічні технології управління системою післядипломної педагогічної освіти в умовах інноваційних трансформацій”, “Психолого-педагогічна підготовка конкурентоздатного фахівця в умовах післядипломної педагогічної освіти”, “Теоретико-методичні засади проектування технологій навчання в системі відкритої післядипломної педагогічної освіти”.

Після уточнення кінцевих результатів окремих НДР НАПН України зменшено планові обсяги наукової, науково-виробничої, довідкової продукції (монографій, підручників, посібників тощо) шляхом вилучення їх із переліку очікуваних кінцевих результатів; зменшено кількість наукових статей тощо.

При цьому аудитом встановлено випадки внесення змін до очікуваних результатів окремими установами в частині збільшення їх кількості.

Наприклад, 17.12.2015 до перспективного тематичного плану наукових досліджень Інституту спецпедагогіки на 2015–2017 роки вносилися зміни, зокрема, у частині доповнення кінцевих результатів I етапу НДР “Особистісно орієнтовані технології навчання дітей з порушеннями слуху в контексті соціокультурного підходу” (2015–2017 роки виконання) підручником “Літературне читання. 3 клас” для спеціалізованих ЗНЗ. **Це свідчить про недосконалість механізму планування тематики НАПН України.**

У зв’язку з внесенням змін до законів України про Державний бюджет України на 2015 і 2016 роки постановами президії НАПН України від 21.01.2016 № 1–2/1–28 і від 15.12.2016 № 1–2/15–366 до перспективних тематичних планів наукових досліджень вносилися зміни у частині перерозподілу видатків між НДР, які виконувалися однією установою. **Такий перерозподіл після фактичного використання коштів свідчить про формальний характер планування вартості НДР.**

Дані щодо кількості НДР, які виконувалися науковими установами НАПН України у 2015–2016 роках, і їх вартості у розрізі відділень наведено в таблиці 2.

Таблиця 2

Дані щодо загальної кількості виконуваних наукових робіт і їх вартості

ВІДДІЛЕННЯ	2015 рік				2016 рік			
	Фундаментальні НДР		Прикладні НДР		Фундаментальні НДР		Прикладні НДР	
	кількість, од.	вартість, тис. грн	кількість, од.	вартість, тис. грн	кількість, од.	вартість, тис. грн	кількість, од.	вартість, тис. грн
Відділення загальної педагогіки та філософії освіти	17	12093,2	1	2192,1	16	11200,6	2	2456,0
Відділення психології, вікової фізіології та дефектології	38	22479,7	3	1802,9	34	20040,3	3	1408,4
Відділення загальної середньої освіти	11	7136,73	25	17991,7	7	5715,7	20	12618,8
Відділення професійної освіти і освіти дорослих	18	11443,1	1	515	12	7342,2	1	483
Відділення вищої освіти	6	4652,6	3	1053,4	5	4459,3	0	0
РАЗОМ	90	57805,3	33	23555,1	74	48758,1	26	16966,2
	123 НДР				100 НДР			
	81360,4 тис. грн				65724,3 тис. грн			

Як свідчать дані таблиці 2, кількість фундаментальних НДР становить 72,5 відс. у загальній кількості робіт, прикладних – 28,5 відсотка. Найбільша кількість фундаментальних досліджень виконувалася відділенням психології, вікової фізіології та дефектології (у 2015 році – 42,2 відс., у 2016 році – 45,9 відс. від загальної кількості); прикладних досліджень – відділенням загальної середньої освіти (у 2015 році – 75,8 відс., у 2016 році – 76,9 відс. від загальної кількості).

Отже, НАПН України у фундаментальних дослідженнях пріоритет надавала питанням навчання дітей з особливими освітніми потребами, а в прикладних роботах – питанням загальної середньої освіти, науковим результатом яких, як правило, є підручники і посібники.

Відповідно до ст. 37 Закону 1977 і ст. 57 Закону 848 МОН щороку проводиться конкурсний відбір науково-технічних проектів з метою формування державного замовлення на науково-технічну продукцію. Проте науковими установами НАПН України запити на участь у конкурсному відборі у 2015 і 2016 роках до МОН не подавалися.

Отже, протягом 2015–2016 років у **НАПН України наукові дослідження здійснювалися виключно за галузевою тематикою.**

4.2. Стан використання наукових результатів

Протягом 2015 і 2016 років науковими установами НАПН України завершено виконання 75 НДР, із них у 2015 році – 46 НДР (прикладних – 10 НДР, фундаментальних – 36 НДР), у 2016 році – 29 НДР (прикладних – 8 НДР, фундаментальних – 21 НДР).

Довідково. Загальна вартість завершених у 2015 і 2016 роках НДР за весь період їх виконання становить 179394,9 тис. грн, із них завершених у 2015 році – 111193,46 тис. грн, у 2016 році – 68201,44 тис. гривень.

Відповідно до звітів про діяльність НАПН України за 2015 і 2016 роки, за результатами фундаментальних і прикладних досліджень підпорядкованими установами НАПН України створювалася наукова, науково-виробнича, навчальна та довідкова продукція.

Загалом підпорядкованими установами НАПН України за результатами завершених у 2015 і 2016 роках НДР створено 285 одиниць наукової, науково-виробничої, навчальної, методичної та довідкової продукції (у 2015 році – 178; у 2016 році – 107), а саме: монографій – 82; підручників – 10; посібників – 104; навчальних програм – 8; методичної продукції – 50; збірників наукових праць – 7; довідкової літератури – 7; електронних посібників – 1; концепцій – 2; аналітичних матеріалів – 2; інформаційних бюлетенів – 12.

Слід зазначити, що за даними НАПН України, лише п'ять підручників і одна навчальна програма, створені за результатами завершених у 2015–2016 роках НДР, отримали гриф “Рекомендовано Міністерством освіти і науки України”; одна навчальна програма – гриф “Затверджено Міністерством освіти і науки України”; 6 посібників, 2 навчальні програми і методичні рекомендації схвалені науково-методичними комісіями Науково-методичної ради з питань освіти МОН України до використання у загальноосвітніх навчальних закладах.

Отже, не вся створена у 2015 і 2016 роках за результатами НДР навчальна література (підручники) отримала офіційне визнання відповідності вимогам державних стандартів освіти. Як наслідок, доцільність використання створеної навчальної літератури у навчально-виховному процесі в навчальних закладах України не підтверджена.

За результатами виконання підпорядкованими установами НАПН України у 2015 і 2016 роках наукових досліджень створювалися об'єкти права інтелектуальної власності. Проте такі об'єкти, як нематеріальні активи, в підпорядкованих установах не обліковуються, оскільки кінцевим результатом НДР є, як правило, рукопис.

Довідково. Відповідно до договорів, укладених між науковою установою і безпосереднім виконавцем НДР, майнові права на об'єкти права інтелектуальної власності, що створюються під час виконання НДР за рахунок бюджетних коштів, належать науковим установам.

Паспортом бюджетної програми за КПКВК 6551030 на випуск наукової, навчальної і методичної літератури у 2015 році затверджувалися видатки в обсязі 713,2 тис. гривень. Проте після зменшення обсягів бюджетних асигнувань НАПН України на 2015 рік видатки на випуск друкованої продукції академії не затверджувалися. Отже, у 2015–2016 роках за рахунок коштів загального фонду державного бюджету підготовлена за результатами виконання НДР продукція не друкувалася¹⁴. При цьому інформацією про друк такої продукції за рахунок інших коштів НАПН України не володіє.

З метою підвищення ефективності впровадження результатів наукової діяльності НАПН України зобов'язала (23.10.2015) керівників підвідомчих установ забезпечити подання до електронної бібліотеки НАПН України підготовлених за результатами НДР редактованих праць, які увійшли до планів випуску друкованої продукції НАПН України на 2015 рік.

Відповідно до звітів про діяльність НАПН України, у 2015 і 2016 роках продукція підвідомчих установ оприлюднювалася і розповсюджувалася через мережу Інтернет, зокрема розміщувалася в електронній бібліотеці НАПН України і на сайтах установ академії.

Довідково. На сайті НАПН України (www.naps.gov.ua) розміщена інформація про рекомендовані вченими радами установ до впровадження наукові розробки.

Протягом 2015–2016 років за результатами наукових досліджень установами НАПН України створено 436 рекомендованих до впровадження розробок¹⁵ (у 2015 році – 247; у 2016 році – 189).

За даними збірника анотованого переліку наукових розробок, 42,5 відс. створених у 2015 році і 29,6 відс. створених у 2016 році розробок фактично

¹⁴ Постанова президії НАПН України від 23.10.2015 № 1–2/12–221 “Про припинення випуску друкованої продукції НАПН України у 2015 році, підготовленої за результатами фундаментальних і прикладних наукових досліджень”.

¹⁵ У т. ч. 7 концепцій, 62 монографії, 27 підручників, 81 посібник, 42 методичні рекомендації, 145 навчальних програм, 25 збірників наукових праць, 1 аналітичні матеріали, 3 електронні засоби навчального призначення і 43 одиниці довідкової продукції.

надруковано¹⁶; в електронній бібліотеці НАПН України і на сайтах установ розміщено у 2015 році – 49 відс., у 2016 році – 50 відс.; підготовлено 16,2 відс. і 21,7 відс. рукописів відповідно. В електронній бібліотеці НАПН України розміщено лише 12,6 відс. створеної за результатами наукових досліджень продукції.

Отже, у 2015 році 42,5 відс, а у 2016 році лише третя частина наукових результатів була надрукована, а електронну версію має лише половина. При цьому в електронній бібліотеці НАПН України розміщено тільки 12,6 відс. наукових результатів.

Таким чином, за відсутності належного контролю з боку академії керівниками її підвідомчих установ не забезпечено повного і своєчасного надання електронних копій такої продукції у відкритий доступ електронної бібліотеки НАПН України. Як наслідок, користувачі не мають можливості ознайомлюватись із науковими здобутками у сфері педагогіки і психології.

Згідно з Положенням про впровадження результатів НДР НАПН України, затвердженим постановою президії НАПН України від 19.05.2011 № 1–7/6–159 (далі – Положення № 1–7/6–159), впровадження результатів НДР передбачає оприлюднення, розповсюдження і використання продукції підвідомчих установ цільовою групою користувачів у науковій, освітянській та інших видах соціальної практики, а також досягнення позитивного соціального ефекту.

Впровадження результатів НДР триває впродовж щонайменше трьох років після завершення дослідження.

Довідково. Президія НАПН України¹⁷ доручила керівникам підвідомчих установ забезпечити впровадження результатів завершених у 2015 році фундаментальних і прикладних досліджень упродовж I півріччя 2016 року та здійснювати їх моніторинг протягом 2016–2018 років.

Проте всупереч вимогам Положення № 1–7/6–159 моніторинг упровадження результатів НДР упродовж трьох років після їх завершення та моніторинг ефективності такого упровадження в НАПН України протягом 2015 і 2016 років не здійснювався.

Отже, через відсутність контролю з боку президії НАПН України відділення академії не виконують покладених на них функцій у частині сприяння впровадженню результатів наукових досліджень у практику. Відсутність зворотного зв'язку із безпосередніми користувачами отриманих наукових результатів не сприяє ефективному прогнозуванню розвитку освітніх систем та його науковому забезпеченню.

4.3. Аналіз діяльності дійсних членів і членів-кореспондентів та забезпечення їх довічного утримання

Відповідно до положень Статуту, головними обов'язками дійсних членів (академіків) та членів-кореспондентів НАПН України є, зокрема, збагачення наук про освіту, педагогіки і психології новими досягненнями шляхом

¹⁶ За кошти авторів, спонсорів тощо.

¹⁷ Постанова президії НАПН України від 23.03.2016 № 1–2/5–75 “Про результати завершених у 2015 році фундаментальних і прикладних досліджень підвідомчих установ НАПН України”.

особистого проведення наукових досліджень, організації і керівництва колективним розробленням наукових проблем; підготовки наукових кадрів і сприяння впровадженню досягнень науки в систему освіти і використанню їх у соціально-економічному та культурному розвитку держави; поєднання наукової творчості з підготовкою і перепідготовкою педагогічних кадрів і інше.

У 2015–2016 роках НАПН України виплачено академікам і членам-кореспондентам **11 740,9 тис. грн** (у 2015 році – 5875,4 тис. грн, у 2016 році – 5865,5 тис. гривень).

Розмір довічної плати дійсним членам і членам-кореспондентам НАПН України визначений постановою Кабінету Міністрів України від 17.10.2007 № 1229, зокрема, за звання дійсного члена (академіка) НАПН України – **4601 грн**, члена-кореспондента – **3060 гривень**.

Порядок обрання членів академії, їх права і обов'язки у 2015–2016 роках визначено Статутом НАПН України. Зокрема, п. 17 Статуту було передбачено, що після досягнення дійсними членами (академіками) і членами-кореспондентами академії 70-річного віку відкриваються вакансії для обрання нових дійсних членів (академіків) і членів-кореспондентів академії. Але ця норма фактично не діяла.

У жовтні 2015 року в НАПН України проведено вибори дійсних членів (академіків) і членів-кореспондентів, за результатами яких обрано 16 дійсних членів і 26 членів-кореспондентів. При цьому станом на 01.11.2016 із 160 дійсних академіків і членів-кореспондентів НАПН України майже 72 відс. вже були у віці, який значно перевищує 70 років.

Постановами президії від 18.12.2014 № 1–7/11–307 (на 2015 рік) і від 17.12.2015 № 1–2/16–293 (на 2016 рік) затверджено тематичні плани наукових досліджень дійсних членів і членів-кореспондентів НАПН України.

Довідково. Зокрема, у 2015 році затверджено 137 тем, у 2016 році – 135 тем.

Проте аудитом встановлено **факти недотримання окремими дійсними членами (академіками) і членами-кореспондентами положень Статуту.**

Зокрема, в академії відсутні пропозиції дійсних членів (академіків) і членів-кореспондентів до тематичних планів наукових досліджень у 2015–2016 роках. Як наслідок, при затвердженні тематичного плану на 2016 рік не включено трьох перехідних тем 2015 року, а термін виконання двох тем продовжено. **Це свідчить про неналежне виконання академіками – секретарями відділень НАПН України своїх обов'язків у частині контролю за виконанням затверджених на 2015–2016 роки тематичних планів наукових досліджень дійсних членів академії.**

У порушення статутних вимог із 84 членів-кореспондентів і 60 академіків у 2015 році 18 подали індивідуальні плани (лише 13 відс. від загального обсягу); у 2016 році із 64 членів-кореспондентів і 58 академіків тільки 26 подали індивідуальні плани (21,3 відс.); на 2017 рік із 64 членів-кореспондентів і 58 академіків лише 35 подали плани (28,7 відсотка).

Аналіз звітів, поданих у 2015–2016 роках членами-кореспондентами і академіками до відділень на виконання тематичних планів, засвідчив, що вони неповною мірою відображають результати виконаної роботи, затверджені тематичним планом і передбачені Статутом. В окремих випадках звіти

представлені як звіти за основним місцем роботи (ВНЗ або наукова установа) або взагалі відсутні. Переважна більшість звітів оформлена без дати і підпису, окремі результати оформлені на ½ аркуша формату А4, що **свідчить про формальність процедури звітування**. Зокрема:

- у **2015 році** 16 членів-кореспондентів і 12 академіків НАПН України не забезпечили виконання завдань, визначених тематичним планом; 2 члени-кореспонденти і 4 дійсні члени взагалі не відзвітували до відділень. Члени-кореспонденти **Карпуніна А. М. і Коваль Л. Г.** 18 років проживали за кордоном і лише у жовтні 2016 року були позбавлені статусу члена НАПН України. **Мельник П. В.** з 2014 року до сьогодні не відновив співпрацю з академією, місце його роботи невідомо. Однак станом на 01.03.2017 він залишався її членом-кореспондентом. Також відсутня інформація¹⁸ про місце роботи члена-кореспондента **Суліми Є. М.**;

- у **2016 році** 12 членів-кореспондентів і 6 академіків НАПН України не забезпечили виконання завдань, визначених тематичним планом; 5 членів-кореспондентів не відзвітували до відділень; один звіт академіка не подано.

Крім того, до тематичних планів на 2015 і 2016 роки НАПН України не включено роботи за темою академіка **Закусило О. К.** (відділення вищої освіти). Звіт за 2015 рік він не подав, а у 2016 році звіт за змістом відповідає звіту про його роботу на посаді першого проректора Київського національного університету імені Т. Г. Шевченка. За два роки такого членства в НАПН України академіку виплачено кошти в сумі 110,4 тис. гривень.

Відповідно до п. 30 Статуту, дійсні члени та члени-кореспонденти періодично звітують перед загальними зборами відділення. Проте аудит показав, що, згідно з протоколами засідання бюро відділень і загальних зборів відділень, за два роки (2015–2016) фактично **відзвітувало лише 111 членів**, зокрема у 2015 році – **28,9 відс.** від загальної кількості, у 2016 році – **26,2 відсотка**. При цьому у відділенні загальної середньої освіти у 2016 році члени взагалі не звітували перед загальними зборами відділення, а у відділенні загальної педагогіки звітували всі присутні на зборах.

Отже, в Академії у чотирьох відділеннях з п'яти не забезпечено належного виконання положень Статуту щодо періодичного (один раз на два роки) звітування перед їх загальними зборами.

Відділення не володіють узагальненими даними щодо кількості найменувань і накладу підручників та посібників, які стали результатами виконання наукової тематики дійсними членами і членами-кореспондентами. Також відсутня інформація про надходження цієї навчальної літератури до навчальних закладів. Отже, **НАПН України фактично самоусунулась від контролю за отриманням кінцевих результатів, затверджених тематичними планами, і впровадженням їх в освітній процес.**

Статутом НАПН України передбачено, що підставами для позбавлення статусу дійсного члена (академіка), члена-кореспондента, іноземного члена та почесного академіка НАПН України є, зокрема, грубе або неодноразове

¹⁸ У його звіті за 2015 рік замість монографії, яка затверджена як кінцевий результат, вказано про підготовку підручника іншого автора.

порушення Статуту НАПН України, етичних норм наукового співтовариства. Проте в Статуті не вказано підстав для позбавлення статусу дійсного члена (академіка), члена-кореспондента у разі **непроведення ним активної науково-громадської діяльності** та відсутності **нових наукових досягнень**. **За таких умов довічні виплати сьогодні є значним навантаженням на державний бюджет.**

5. АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ І ВИКОНАННЯ ДЕРЖАВНОГО ЗАМОВЛЕННЯ З ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

У 2015–2016 роках **НАПН України** визначена **державним замовником** з підвищення кваліфікації кадрів. На 2015 і 2016 роки академії затверджено обсяги державного замовлення (з урахуванням внесених змін) за вказаним напрямом у сумі **28220,5 тис. грн** (2015 рік – 14374,5 тис. грн, 2016 рік – 13846,0 тис. гривень). **Натуральні показники державного замовлення на підвищення кваліфікації затверджені у 2015 і 2016 роках в таких обсягах: прийом – по 5000 осіб щороку відповідно, випуск – 5000 і 4981 особа відповідно.**

НАПН України подала до Мінекономрозвитку у 2015 і 2016 роках проектні показники державного замовлення з підвищення кваліфікації, сформовані на підставі даних, поданих безпосередніми виконавцями державного замовлення – структурними підрозділами Університету (Центральним інститутом післядипломної педагогічної освіти і Білоцерківським інститутом неперервної професійної освіти). При цьому **моніторинг потреби у підвищенні кваліфікації педагогічних працівників вищих навчальних закладів, професійно-технічних навчальних закладів, загальноосвітніх, позашкільних закладів освіти, методичних установ, органів управління освітою в Україні, які мають право на підвищення кваліфікації за державним замовленням, академією як державним замовником не проводився.** Як наслідок, у період підвищення кваліфікації вносилися зміни до планових показників прийому і випуску в розрізі напрямів та форм навчання, а коригування показників державного замовлення здійснювалось після фактичного прийому і випуску осіб, які проходили таке підвищення.

Такий механізм формування державного замовлення свідчить про формальність поняття “державне замовлення”, адже коригують затверджені показники безпосередні виконавці, а не держава, яка замовляє підвищення кваліфікації.

У 2015 і 2016 роках НАПН України до Мінекономрозвитку подавала пропозиції щодо уточнених натуральних і вартісних показників державного замовлення. У **2015 році** до державного замовлення зміни внесені постановою Кабінету Міністрів України від 23.12.2015 № 1178 (набрала чинності з 22.01.2016 після закінчення бюджетного періоду), у **2016 році** – наказом Мінекономрозвитку від 26.12.2016 № 2134, при цьому зміни вартісних показників на суму 43,6 тис. грн не враховані.

Слід зазначити, що Законом України від 19.05.2016 № 1384 “Про внесення змін до Закону України “Про Державний бюджет України на 2016 рік” (набрав

чинності 25.06.2016) обсяг бюджетних призначень за КПКВК 6551060 за загальним фондом збільшено до **14557,1 тис. грн**, однак відповідних змін до **постанови Кабінету Міністрів України від 06.07.2016 № 408** “Про державне замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів у 2016 році” (далі - постанова 408) **не внесено і її не приведено у відповідність із Законом України від 25.12.2015 № 928** “Про Державний бюджет України на 2016 рік” (із змінами і доповненнями).

Отже, **всупереч абз. 3 ч. 7 ст. 2 Закону України від 20.11.2012 № 5499 “Про формування та розміщення державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів” Кабінетом Міністрів України не внесено змін до постанови 408.** Як наслідок, **вартісний показник обсягів державного замовлення на підвищення кваліфікації у 2016 році перевиконано на 43,6 тис. гривень.**

З метою розміщення державного замовлення у 2015–2016 роках НАПН України власними розпорядженнями зобов'язала Університет подавати щороку пакет документів для участі у відборі виконавців державного замовлення. На засіданнях конкурсної комісії НАПН України виконавцем державного замовлення з підвищення кваліфікації кадрів визначено Університет, якому затверджено відповідні показники державного замовлення на 2015 і 2016 роки. Проте **ця процедура фактично була формальною**, оскільки в системі НАПН України підвищення кваліфікації забезпечує лише одна установа.

НАПН України у 2015–2016 роках при укладанні державних контрактів застосовувалися форми Примірного державного контракту, затвердженого наказом МОН від 18.06.2013 № 792¹⁹, у частині визначення терміну дії контракту (з моменту його підписання протягом терміну підвищення кваліфікації та перепідготовки кадрів). Проте НАПН України до затвердження постановою 408 показників державного замовлення у 2016 році фактично підписала протоколи узгодження вартості з підвищення кваліфікації як додатки до контракту за 2015 рік, який втратив чинність у момент завершення підвищення кваліфікації²⁰.

Довідково. Фактично у 2016 році академією державний контракт було укладено після затвердження постановою Кабінету Міністрів України державного замовлення.

НАПН України у цілому у 2015 році вартісні показники з підвищення кваліфікації кадрів виконано на 100 відс. (13381,1 тис. грн), у 2016 році – на 100,3 відс. (13889,6 тис. гривень). Натуральні показники державного замовлення у 2015 і 2016 роках з прийому виконано на 100 відс.; з випуску у 2015 році – на 98,2 відс. (4912 осіб), у 2016 році – на 98,7 відс. (4918 осіб).

¹⁹ Наказ МОН від 18.06.2013 № 792 “Деякі питання реалізації постанови Кабінету Міністрів України від 20.05.2013 № 363 “Про затвердження Порядку розміщення державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації й перепідготовку кадрів”.

²⁰ Згідно з планом-графіком на 2015 рік, фактично підвищення кваліфікації розпочалось 12.01.2015, закінчилось 18.12.2015.

При цьому в порушення ч. 5 ст. 20 Бюджетного кодексу України і п. 1 р.1 Правил 1098 у паспортах бюджетної програми на 2015 і 2016 роки за КПКВК 6551060 затверджено результативні показники (по випуску), які не підтверджені статистичною звітністю. Як наслідок, у звітах про виконання паспорта бюджетної програми наведено **недостовірні дані** щодо відхилення виконання показників на 17 і 19 осіб відповідно.

Таким чином, державне замовлення з підвищення кваліфікації з випуску не виконано у 2015 році – на 71 особу, а у 2016 році – на 63 особи, проте затверджені на виконання державного замовлення кошти використані в повному обсязі. Отже, кошти державного бюджету у 2015 і 2016 роках у сумі 190,0 тис. грн і 175,0 тис. грн (за розрахунками) відповідно використано непродуктивно.

6. ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ТА СТАН ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

У 2015–2016 роках у системі НАПН України підготовку фахівців за кошти юридичних і фізичних осіб та підвищення кваліфікації керівних кадрів і спеціалістів у сфері освіти за державним замовленням здійснював Університет.

6.1. Організація підвищення кваліфікації

Академія виконавцем державного замовлення з підвищення кваліфікації визначила Університет, проте **державні контракти уклала з двома його структурними підрозділами²¹, що суперечить п.3 Порядку 363²²**, яким передбачено, що виконавцями державного замовлення можуть бути, зокрема, заклади післядипломної освіти, які пройшли конкурсний відбір та з якими укладено державний контракт на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів за державним замовленням. Як наслідок, **Університет не несе юридичної відповідальності за недосягнення запланованих результатів.**

Довідково. Згідно зі звітами про виконання паспортів бюджетної програми за КПКВК 6551060, за 2015 і 2016 роки за напрямом “Підвищення кваліфікації” видатки загального фонду становили 27270,6 тис. грн, спеціального фонду – 1217,7 тис. гривень. Проведено підвищення кваліфікації 9964 і 1927 осіб відповідно.

Організація підвищення кваліфікації в Університеті до 01.12.2015 здійснювалось відповідно до Положення про організацію навчального процесу, затвердженого наказом Університету від 18.11.2008 № 01-01/235 “Про затвердження Положення про організацію навчального процесу у вищому державному навчальному закладі “Університет менеджменту освіти” (далі – Положення 235), з 01.12.2015 – Положення про організацію освітнього процесу, затвердженого наказом Університету від 27.11.2015 № 01-01/473 “Про введення в дію Положення про організацію освітнього процесу” (затверджено Вченою радою Університету 18.11.2015, протокол № 8) (далі – Положення 473).

²¹ ЦППО і БІНПО.

²² Порядок розміщення державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 20.05.2013 № 363.

Також в Університеті з 01.01.2015 діяло Положення про підвищення кваліфікації керівних, науково-педагогічних і педагогічних кадрів освіти (далі – Положення ПК). Проте це Положення не пройшло апробації і втратило чинність через 11 місяців згідно з наказом Університету від 27.11.2015 № 01–01/473. Отже, **кошти державного бюджету, спрямовані у 2012–2014 роках на розроблення лише цього Положення, у сумі 757,2 тис. грн використано непродуктивно.**

Аудитом встановлено, що, незважаючи на те, що, згідно зі Статутом, одним із основних завдань Університету є виконання функцій головного науково-методичного та інформаційного центру післядипломної педагогічної освіти, **низку розпорядчих документів Університетом затверджено з порушенням вимог чинного законодавства і власних розпорядчих актів, а саме:**

- у порушення пп. 3.2.2 Положення 235 план-графік на 2015 рік²³ не затверджений спільним наказом МОН і НАПН України, а на 2016 рік у порушення п. 24.2 Положення 473 не погоджений МОН;

- у порушення вимог абз. 8 п. 9 Положення 564²⁴ освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації державних службовців не узгоджена з Нацдержслужбою та органами, на які поширюється дія законів України “Про державну службу” і “Про службу в органах місцевого самоврядування”.

Довідково. Всупереч пп. 3.2.3 Положення 235 професійні програми розроблені не відповідними кафедрами, а робочими групами.

Також Університетом не дотримано вимог щодо розроблення обов’язкових нормативних документів, які є складовою навчального процесу, і порядку затвердження таких документів.

Зокрема, із 122 (у 2015 році) і із 111 (у 2016 році) необхідних **навчальних планів**, які складаються на підставі освітньо-професійної програми, **в наявності є лише 78 і 32** навчальні плани відповідно.

Відсутність у 2015 році третини навчальних планів, а у 2016 році – 70 відс. **свідчить про неналежну організацію навчального процесу в Університеті.**

У 2015 і 2016 роках у порушення вимог пп. 3.2.8 Положення 235 і п. 24.5 Положення 473 навчально-тематичні плани (далі – НТП) затверджувались за 4–18 і 7–18 днів відповідно до початку кожного етапу, хоча передбачено їх затвердження і передання до навчального відділу не пізніше ніж за місяць до початку кожного етапу.

У порушення пп. 3.2.8 Положення 235 16 НТП, розроблених кафедрою університетської та професійної освіти і права, 13 НТП – кафедрою відкритих освітніх систем та інформаційно-комунікаційних технологій, затверджені директором ЦППО, а не проректором з навчальної роботи Університету за погодженням з директорами його інститутів.

У порушення пп. 3.2.10 Положення 235 розклади занять ЦППО на 2015 рік підписані завідувачем і заступником відділу організації навчального

²³ Затверджений НАПН України за підписом ректора Університету Олійника В.В.

²⁴ Положення про систему підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 07.07.2010 № 564.

процесу за погодженням із заступником директора ЦППО, а не затверджені проректором з навчальної роботи за погодженням з директором ЦППО та навчальним відділом Університету. Крім того, розклади занять затверджені за 5–20 днів до початку занять, а не за місяць до початку занять.

Так само розклади занять на 2016 рік у **порушення пп. 24.11 Положення 473** затверджені за 3–11 днів до початку занять.

Слід зазначити, що у 2015 році передбачений у Положенні 235 порядок затвердження розкладів занять (не пізніше ніж за місяць до початку занять) відрізнявся від такого порядку, затвердженого Положенням ПК (не пізніше ніж за три дні до початку занять).

Отже, через **відсутність контролю з боку керівництва Університету** за розробленням і затвердженням власних розпорядчих документів **належної організації освітнього процесу в Університеті не забезпечено**.

Згідно з п. 5.1 р. V Положення про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів, затвердженого наказом МОН від 24.01.2013 № 48 (далі – Положення 48), завершення навчання працівників засвідчує підсумковий контроль і відповідний документ про післядипломну освіту. Для проведення підсумкового контролю довгострокового підвищення кваліфікації наказом керівника закладу – виконавця створюється атестаційна комісія (п. 5.2).

Проте у 2015 році в ЦППО **всупереч вимогам Положення 48 атестаційну комісію не було створено**. Фактично за очною формою навчання створювалися екзаменаційні комісії слухачів курсів підвищення кваліфікації, за очно-дистанційною формою навчання – комісії із захисту випускних робіт слухачів курсів підвищення кваліфікації.

Згідно з п. 23.7 Положення 473, у 2016 році дирекція ЦППО і випускова кафедра за необхідності використовували різні форми контролю, які визначаються в Положенні про моніторинг якості освітнього процесу. Проте станом на момент проведення аудиту це **Положення затверджене не було**.

Отже, **в порушення вимог п. 5.2 Положення 48** Університетом спрощено вимоги до проведення підсумкового контролю. Як наслідок, у 2015–2016 роках **установлення фактичної відповідності рівня підготовки слухача вимогам програми підвищення кваліфікації здійснювалось трьома членами комісії Університету замість комісії з представників закладів-замовників, закладу-виконавця, роботодавців відповідної галузі господарства, педагогічних і науково-педагогічних та наукових працівників інших вищих навчальних закладів, наукових установ**.

Це вказує на формальність такої процедури і відсутність отримання незалежної оцінки рівня набутої компетентності слухача під час навчання за відповідними навчальними планами та програмами.

6.2. Стан підготовки фахівців

Університетом протягом 2015–2016 років, відповідно до виданих МОН ліцензій, за кошти фізичних та юридичних осіб здійснювалась підготовка

бакалаврів і магістрів за денною і заочною формами навчання: у 2015 році – за 11 напрямками підготовки, у 2016 році – за 18 спеціалізаціями.

При цьому, за даними інформаційного освітнього ресурсу “Освіта.іа”, Університет у 2015 і 2016 роках не потрапив до рейтингу вищих навчальних закладів “Топ-200 Україна” – 2015 та консолідованого рейтингу ВНЗ України за 2016 рік (із 269 ВНЗ), які оцінювалися за результатами рейтингового оцінювання “ТОП-200 Україна”²⁵, “Scopus”²⁶ і “Вебометрикс”²⁷.

Результат низького рейтингу Університету – відсутність достатньої кількості вступників, що бажають навчатися у цьому ВНЗ.

Так, у 2015 і 2016 роках на 910 і 860 місць ліцензійного обсягу **зараховано** 412 і 312 громадян України, або **45,3 відс. і 36,3 відс.** відповідно. При цьому кількість зарахованих студентів у 2016 році до Університету порівняно з 2015 роком зменшилась на 32 відсотки.

Конкурс між вступниками за усіма напрямками підготовки, формами навчання і освітніми рівнями у 2015 році був лише за 2 напрямками з 11, **2016 року конкурсу взагалі не було.**

Отже, провадження освітньої діяльності здійснюється в Університеті на рівні, що не зацікавляє вступників для здобуття ними вищої освіти.

Аудитом встановлено, що, незважаючи на зменшення фактичних показників прийому студентів, кількість ставок науково-педагогічного персоналу в Університеті на 2015 і 2016 роки розрахована виходячи із планових показників прийому, які відповідають ліцензійним обсягам. У результаті **Університетом у порушення вимог постанови** Кабінету Міністрів України від 17.08.2002 № 1134 “Про затвердження нормативів чисельності студентів (курсантів), аспірантів (ад’юнктів), докторантів, здобувачів наукового ступеня кандидата наук, слухачів, інтернів, клінічних ординаторів на одну штатну посаду науково-педагогічного працівника у вищих навчальних закладах III і IV рівня акредитації та вищих навчальних закладах післядипломної освіти державної форми власності” збільшено загальну кількість ставок науково-педагогічного персоналу у 2015 і 2016 роках відповідно на 18 і 10 штатних посад, що **призвело до завищення потреби в коштах спеціального фонду на 1461,9 тис. гривень.**

У 2015 і 2016 роках Університет у порушення вимог ст. 56 Закону 1556 власними наказами від 28.08.2015 № 01–01/280 і від 24.12.2015 № 01–01/514 затвердив для доцентів і старших викладачів навчальне навантаження на одну ставку науково-педагогічного працівника, що перевищує максимальне²⁸ встановлене законом. Як наслідок, **у порушення вимог ст. 56 Закону 1556 понад**

²⁵ Оцінка якості підготовки випускників ВНЗ представниками роботодавців та академічного співтовариства та використання міжнародних наукометричних і веб-метричних даних.

²⁶ Рівень цитованості наукових статей, які публікуються навчальним закладом або його працівниками у наукових виданнях.

²⁷ Кількість проіндексованих пошуковими системами сторінок сайта ВНЗ, зовнішні посилання на нього, цитованість ресурсу, а також кількість завантажених на сайт файлів.

²⁸ У 2015 році – понад 125 і 225, у 2016 році – понад 25 і 125 навчальних годин.

встановлену норму навчального навантаження 20-ма науково-педагогічними працівниками Університету виконано 3849 навчальних годин.

У 2015–2016 роках в Університеті підготовка фахівців з вищою освітою здійснювалася на підставі договорів, укладених з фізичними особами.

У порушення ч. 7 ст. 73 Закону 1556 плата за весь строк навчання для здобуття відповідного ступеня вищої освіти студентами-іноземцями ректором Університету (Олійник В.В.) протягом I півріччя 2015 року встановлювалася в іноземній валюті (від 2040 до 6000 доларів США). При цьому в порушення вимог п. 2.1 Порядку надання платних освітніх послуг державними та комунальними навчальними закладами, затвердженого спільним наказом Міністерства освіти і науки України, Міністерства економіки України, Міністерства фінансів України від 23.07.2010 № 736/902/758, вартість платної освітньої послуги з підготовки іноземних громадян до вступу у ВНЗ встановлена за відсутності економічно обґрунтованих витрат, пов'язаних з її наданням.

При підписанні договорів з громадянами України Університетом не забезпечено належного їх оформлення, зокрема, в частині визначення способів оплати, механізму застосування пені. Значна частина договорів підписана за декілька днів до початку навчального року або в день початку. Це унеможливило здійснення оплати за навчання, визначеної договором (одноразово до початку наступного року навчання або помісячно до 20 числа кожного попереднього місяця), а у разі несплати – застосування Університетом пені.

Укладені у 2016 році договори не відповідали типовій формі договору, затвердженій постановою Кабінету Міністрів України від 19.08.2015 № 634.

У договорах на підготовку іноземних студентів не визначено кінцевих термінів або строків надання послуги та відповідальності сторін.

7. АНАЛІЗ ДОТРИМАННЯ ВИМОГ ЧИННОГО ЗАКОНОДАВСТВА ПРИ ВИКОРИСТАННІ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ

Під час аудиту досліджувалося використання бюджетних коштів за 3-ма бюджетним програмами. Аудит засвідчив, що за КПКВК 6551020 президією Академії в основному дотримано вимоги чинного законодавства, тоді як, зокрема, Університетом (ректор Олійник В.В.) **бюджетні кошти за КПКВК 6551060 використовувалися з порушенням вимог чинного законодавства, власних розпорядчих документів і неекономно.**

Так, через відсутність належного контролю з боку академії у 2015–2016 роках допущено використання коштів державного бюджету, виділених на виплату заробітної плати, з порушенням вимог чинного законодавства, а саме:

У 2015–2016 роках 15 працівникам²⁹ Університету здійснювалася доплата за впровадження інноваційних технологій та високі досягнення в роботі. Проте

²⁹ Проректор з господарської діяльності, помічник ректора, головний бухгалтер та його заступник, начальник та провідний економіст фінансово-економічного відділу, начальник відділу кадрів, завідувач адміністративно-господарського відділу, завідувач гуртожитку, провідний юрисконсульт, водій.

пп. 3 п. 3 постанови Кабінету Міністрів України від 30.08.2002 № 1298 “Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери” (далі – постанова 1298) і пп. 3 п. 4 наказу МОН від 26.09.2005 № 557 “Про впорядкування умов оплати праці та затвердження схеми тарифних розрядів працівників навчальних закладів, установ освіти та наукових установ” (далі – наказ МОН 557) такий вид доплат не передбачений.

Із цими працівниками були укладені контракти³⁰, хоча їх посади не віднесені до посад науково-педагогічних або педагогічних працівників і законодавством України не передбачено застосування контракту як особливої форми трудового договору з цією категорією працівників.

Довідково. На 2015–2016 роки такий вид доплат Університетом не планувався.

Отже, в порушення вимог пп. 3 п. 3 постанови 1298 і пп. 3 п. 4 наказу МОН 557 за рахунок коштів загального фонду 15 працівникам Університету безпідставно нарахована і виплачена у 2015–2016 роках доплата за впровадження інноваційних технологій та високі досягнення в роботі на суму 662,1 тис. грн, на яку нараховано єдиний соціальний внесок (ЄСВ) в сумі 195,6 тис. гривень.

Окремим працівникам Університету здійснювалося нарахування і виплата матеріальної допомоги на оздоровлення в розмірі, що перевищує посадовий оклад.

У порушення пп. 6 п. 4 Постанови 1298 і пп. 5 п. 4 наказу МОН 557 за рахунок коштів загального фонду 19 працівникам у 2015–2016 роках зайво нараховано і виплачено матеріальної допомоги на оздоровлення на загальну суму 105,6 тис. грн, на вказану суму перераховано ЄСВ – 25,3 тис. гривень.

У порушення пп. 6 п. 4 Постанови 1298 і пп. 5 п. 4 наказу МОН 557 за рахунок коштів загального фонду 6 працівникам у 2015–2016 роках нарахована матеріальна допомога на поховання на суму 21,8 тис. грн, на яку нараховано ЄСВ у сумі 6,3 тис. гривень.

У порушення п. 4 наказу МОН 557 без рішення органу вищого рівня (без погодження з НАПН України) і за відсутності відповідного наказу Олійнику В.В. у січні 2016 року безпідставно нараховано і виплачено премію у сумі 8,0 тис. грн³¹, на вказану суму нараховано ЄСВ – 1,8 тис. гривень.

На посаду завідувача кафедри університетської та професійної освіти і права Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти, згідно з наказом від 11.06.2014 № 211–к, призначено Лазаренка С. Ж., який не мав наукового ступеня. При цьому у посадовій інструкції завідувача кафедри (затверджена ректором Університету Олійником В.В.) однією з кваліфікаційних вимог визначено наявність наукового ступеня.

³⁰ Контракти з працівниками і розрахунки заробітної плати до них затверджені ректором Університету Олійником В. В. і підписані головним бухгалтером Бабуріною В. І. (діяли протягом 2015–2016 років).

³¹ Кошти у сумі 8,0 тис. грн перераховано Олійником В. В. до УДКСУ у Подільському районі м. Києва.

Довідково. На запит Рахункової палати від 19.01.2017 № 05-101 МОН поінформувало, що Вищою атестаційною комісією України Лазаренку С.Ж. диплом доктора юридичних наук не видавався, а надана копія диплома доктора наук ДД № 003477, виданого рішенням президії Вищої атестаційної комісії України від 10.03.2004, протокол № 14-05/9, є підробкою.

Отже, **всупереч кваліфікаційним вимогам**, визначеним у посадовій інструкції, Лазаренко С.Ж., **не маючи наукового ступеня**, обіймав посаду завідувача кафедри і йому нараховано та виплачено заробітну плату в сумі **90,4 тис. грн**, на яку нараховано ЄСВ – **32,8 тис. гривень**.

Встановлено факти використання Університетом коштів державного бюджету, виділених на виплату заробітної плати, з **порушенням вимог власних розпорядчих документів**.

Зокрема, у листопаді 2016 року 4-м працівникам **безпідставно**³² нараховано і виплачено премію у розмірі, що перевищує суму, визначену в наказі (понад посадовий оклад), а 5-ти працівникам – у меншому розмірі. **Загалом з порушенням власних наказів виплачено 14,3 тис. гривень**³³.

Під час аудиту встановлено факти виплати премій окремим працівникам Університету (преміювання) на загальну суму 135,1 тис. грн за відсутності відповідних наказів керівника.

Всі накази щодо преміювання зареєстровані у відділі кадрів та правової роботи Університету. Проте в останній день аудиту були надані накази, реєстрація яких проведена в інших підрозділах.

Через неналежну організацію роботи відділу організаційної роботи та діловодства і надання можливості іншим структурним підрозділам здійснювати реєстрацію наказів в Університеті до аудиту був наданий бухгалтерією і відділом кадрів та правової роботи наказ з однаковим реєстраційним номером (від 25.04.2016 № 117–к “Про преміювання працівників Університету”), але різним змістом.

Довідково. Зокрема, бухгалтерією надано наказ, згідно з яким передбачено преміювати 8 осіб на загальну суму 24000,0 грн, а згідно з наказом відділу кадрів та правової роботи, – 17 осіб, з яких 13 працівників – на суму 11050,0 грн, а 4-х працівників – у розмірі середньомісячної заробітної плати. Під час аудиту була відсутня можливість роздрукувати в автоматизованій програмі “Заробітна плата” корпорації “Парус” особові картки працівників Університету.

Отже, **в Університеті заробітна плата нараховувалася безконтрольно і з порушеннями вимог власних розпорядчих актів**.

Встановлено факти неекономного використання бюджетних коштів унаслідок укладання з працівниками угод цивільного-правового характеру (далі – ЦПХ).

Зокрема, Університетом у 2015–2016 роках здійснено оплату за 365 угодами ЦПХ на загальну суму 1161,3 тис. грн, у т. ч. за рахунок загального фонду – на 284,4 тис. грн, спеціального фонду – на 876,9 тис. гривень. При цьому в більшості договорів ЦПХ не конкретизовано завдань (місце і обсяг робіт), не вказано їх загальної вартості (вказано лише оплату за місяць), відсутні калькуляції вартості робіт. Частина угод укладена на послуги і роботи,

³² Всупереч вимогам наказу від 28.11.2016 № 462–К.

³³ Нараховано і виплачено 11,7 тис. грн премії, на яку нараховано єдиний соціальний внесок (ЄСВ) – 2,6 тис. гривень. Крім того, недонараховано премії на 0,8 тис. гривень.

виконання яких передбачено функціональними обов'язками працівників. Отже, характер робіт є системним і фактично здійснювалася оплата не результату виконаної роботи, а самого процесу.

Внаслідок прийняття неефективних управлінських рішень щодо укладання угод ЦПХ неекономно використано 194,1 тис. грн³⁴ бюджетних коштів.

Статтею 4 Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” передбачено принципи повного висвітлення та відповідності доходів і витрат. Проте Університетом не дотримано цих принципів. Як наслідок, **відсутній облік у розрізі напрямів використання коштів спеціального фонду** (у розрізі відповідних підгруп власних надходжень) на суму **15469,3 тис. грн³⁵**; **аналітичний облік касових і фактичних видатків за підгрупами не ведеться** (напрями використання коштів у розрізі надходжень доходів не виділені), що **унеможлиблює порівняння доходів звітного періоду з витратами, що були здійснені для отримання цих доходів.**

8. СТАН УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ МАЙНОМ

Згідно з вимогами п. 43 Статуту, президія академії здійснює управління майном наукових установ, що є державною власністю; погоджує, відповідно до законодавства, питання оренди майна академії в порядку, встановленому законодавством. Проте за відсутності створеного в академії структурного підрозділу внутрішнього аудиту апаратом президії перевірки діяльності підвідомчих установ у 2015–2016 роках не здійснювалися. Фактично **заходи контролю за збереженням державного майна та його ефективним використанням, як показав аудит, були недостатніми і недієвими.**

Довідково. Обов'язки щодо координації та організації вирішення питань розвитку матеріально-технічної бази та фінансового забезпечення діяльності установ академії; контролю питань оренди її державного майна, землевідведення і землекористування, капітального будівництва та ремонту будівель покладено на віце-президента Гуржія А. М.

На балансі НАПН України та її наукових установ станом на кінець 2016 року обліковувалося нерухоме майно залишковою вартістю 116 млн гривень. Протягом 2015–2016 років відчуження нерухомого майна (крім автотранспорту³⁶) не здійснювалося. Проте аудит показав, що президією НАПН України **не забезпечено належного виконання функцій з управління об'єктами державної власності, визначених ст. 4 Закону 3065 та п. 11 ст. 6 Закону України від 21.09.2006 № 185 “Про управління об'єктами державної власності”** (далі – Закон 185), у частині **ефективного їх використання та розпорядження ними.**

Станом на 01.01.2017 з 12 земельних ділянок, які є в користуванні НАПН України та її установ, правовстановлюючі документи оформлено на 8 земельних ділянок (66 відсотків).

³⁴ 2015 рік – 163,6 тис. грн, 2016 рік – 30,5 тис. гривень.

³⁵ У 2015 році – 6543,4 тис. грн, у 2016 році – 8925,9 тис. гривень.

³⁶ Автомобілі УАЗ-3962, 1991 р. в., і ГАЗ-31029, 1995 р. в., реалізовано шляхом продажу.

Зокрема, відповідно до постанови президії НАПН України від 16.05.2013 № 1–7/7–147, зобов'язано Інститут педагогіки забезпечити оформлення правовстановлюючих документів на земельні ділянки за адресами: м. Київ, вул. Овруцька, 21/23, і вул. Салютна, 11–А, але станом на момент проведення аудиту такі документи були відсутні.

Також на сьогодні не вирішеним залишилося питання оформлення права користування Університетом земельною ділянкою площею 0,28 га на вул. Січових стрільців, 52–а, 52–д, м. Київ, хоча за цією ж адресою у 2006 році НАПН України оформлено правовстановлюючі документи на частину земельної ділянки загальною площею 1,55 га.

Довідково. НАПН України лише 13.03.2015 отримала дозвіл Київської міської ради на розроблення документації із землеустрою частини земельної ділянки за адресою: вул. Січових стрільців (Артема), 52-а, 52-д, м. Київ.

Сьогодні на земельній ділянці, не оформленій академією, розташовано 7 гаражів (боксів), з яких 6, за даними бухгалтерського обліку, на балансі НАПН України або її наукових установ не обліковуються. Відсутність правовстановлюючих документів на нерухоме майно та земельні ділянки створює умови для можливого їх відчуження.

Так, ще у 2012 році, незважаючи на зауваження Рахункової палати, внаслідок прийняття неефективних управлінських рішень президією НАПН України і керівництвом Інституту педагогіки було втрачено двоповерхову будівлю площею 850 м², земельну ділянку розміром 690 м² у центрі столиці (вул. К. Гордієнка, 6) і не набуто нового нежитлового приміщення площею 850 м².

Довідково. З відома та за погодженням з НАПН України у 2008 році рішенням Київради від 28.08.2008 № 111/111 передачу Інституту педагогіки АПН України земельної ділянки для будівництва житлового будинку з вбудованими офісними приміщеннями та підземним паркінгом у пров. Кості Гордієнка, 6, Печерський район міста Києва, було відмінено.

На сьогодні академією створено передумови для відчуження нежитлової будівлі в центрі м. Києва на вул. Б. Хмельницького, 10, загальною площею 2290 м² (з другого по п'ятий поверхи 5-поверхового будинку).

За погодженням з президією НАПН України Інститут педагогіки 26.02.2016 уклав договір оренди³⁷ нерухомого майна з ТОВ “АПАРТ-ГОТЕЛЬ “АРІСТОС”³⁸ терміном на 15 років на це приміщення.

Довідково. У п. 1.4 договору визначено, що орендодавець повідомив орендаря про особливі властивості та недоліки майна, а саме про те, що будівля та приміщення перебувають в аварійному стані, що унеможливує використання майна за цільовим призначенням до моменту проведення капітального ремонту та/або реконструкції будівель/приміщень. Згідно з п. 3.7.1 договору, сторони погодилися, що початком обліку періоду, коли орендар звільняється від сплати орендної плати, буде письмовий дозвіл орендодавця на початок робіт з капітального ремонту.

³⁷ Згідно з договором оренди від 26.02.2016, майно передається в оренду з метою здійснення побутового обслуговування населення. Перелік видів послуг, який буде надаватись орендарем у ході такого обслуговування, не визначений.

³⁸ Основним видом діяльності ТОВ “АПАРТ-ГОТЕЛЬ “АРІСТОС” є діяльність готелів і подібних засобів тимчасового розміщення.

Постановою президії НАПН України від 23.03.2016 № 1-2/5-88 Інституту педагогіки (балансоутримувач) надано дозвіл на проведення орендарем ремонтних робіт цього приміщення. Листом від 28.03.2016 № 225 Інститут педагогіки погодив звільнення орендаря від сплати орендної плати на період капітального ремонту та/або реконструкції. Згідно з п. 10.8 договору, взаємовідносини сторін, не врегульовані договором, регулюються чинним законодавством України.

Враховуючи те, що у договорі **не передбачено порядку розрахунків за проведений капітальний ремонт та/або реконструкцію, орендар, керуючись ч. 3 ст. 18¹ Закону України від 10.04.1992 № 2269-ХІІ “Про оренду державного та комунального майна”, після завершення ремонту та/або реконструкції матиме право на відшкодування вартості ремонту майна (або необхідних витрат на його поліпшення).**

Через відсутність фінансової можливості в орендодавця (Інституту педагогіки) забезпечити таке відшкодування неможливо. Отже, за погодженням з президією НАПН України сьогодні фактично створено передумови для втрати нерухомого майна вартістю 21,4 млн гривень.

Загалом НАПН України та її науковими установами у 2015 і 2016 роках укладено договорів на передачу в оренду 2872,22 м² і 6369,09 м² нежитлових площ відповідно з 47 і 57 орендарями.

Під час аудиту встановлено низку порушень, недоліків та прорахунків при передачі державного майна у користування орендарям.

Так, внаслідок невідповідності фактичних орендованих площ і мети оренди даним, вказаним у договорах, Інститутом педагогіки втрачено доходів від оренди на загальну суму 601,9 тис. грн, Університетом – на 8,3 тис. гривень.

Довідково. Зокрема, площа фактично орендованого ТОВ “Столичний доктор” (договір від 28.10.2014 № 63) і благодійною організацією “Вчителі за демократію і партнерство” (договір від 01.04.2015 № 73) приміщення більша, ніж зазначено в договорах оренди з Інститутом педагогіки відповідно на 97 м² і 15 м² (орієнтовно); ФОП Лопатніков Сергій Геннадійович (договір від 05.01.2015 № 66) використовує площу під офіс, а не для розміщення складу³⁹; орендар дочірнє підприємство “Науково-виробниче підприємство “Укрприборсервіс” (договір від 05.01.2015 № 67) використовує площу під офіс та здійснення ремонту касових терміналів, а не лише для науково-технічної та науково-дослідної роботи. Так само за договором оренди нерухомого майна ДВНЗ “Університет менеджменту освіти” з ФОП Карапетян Т.Т. (від 31.12.2014 № 1/14) площа фактично орендованого приміщення на 14,1 м² більша, ніж визначено в договорі.

Через відсутність належного контролю з боку орендодавця на сьогодні приватні підприємці⁴⁰ користуються приміщеннями Університету і Інституту педагогіки площею 82,7 м² і 52,1 м² відповідно, не уклавши договорів.

У порушення вимог п. 8 Методики розрахунку орендної плати за державне майно та пропорції її розподілу, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 04.10.1995 № 786, при підписанні трьох договорів вартість оренди нерухомого майна Університетом визначалась довільно, без

³⁹ Згідно з поясненням Інституту педагогіки, з ФОП Лопатніков Сергій Геннадійович підписано додаткову угоду від 13.03.2017 щодо зміни мети використання орендованого приміщення.

⁴⁰ ФОП Карапетян Т. Т. і ТОВ “Столичний доктор”.

проведення незалежної оцінки⁴¹. Крім того, підписані Університетом п'ять договорів оренди⁴² в порушення вимог пп. 12 і 13 Методики 786 не передбачають здійснення коригування розміру місячної орендної плати на індекс інфляції.

Окремі договори оренди підвідомчими установами НАПН України в порушення вимог ст. 4 Закону 3065 укладені без дозволу президії НАПН України. Також встановлено факти порушення умов п'яти договорів у частині обов'язкового страхування державного майна.

Результат низького рівня контролю за дотриманням умов договорів оренди – списання у 2015 році заборгованості, термін позовної давності якої минув та яка є безнадійною для погашення, в сумі 99,4 тис. грн та утворення простроченої заборгованості станом на кінець 2017 року в сумі 24,5 тис. гривень.

Отже, академія не забезпечила належного виконання функцій з обліку, збереження і ефективного використання наданого їй в управління майнового комплексу для задоволення державних і суспільних потреб. Через відсутність належного контролю з боку президії академії об'єктивна інформація про стан використання державного майна підпорядкованими установами і закладами, у т. ч. переданого в оренду, в академії відсутня. Структурний підрозділ внутрішнього аудиту в академії не створений. У результаті неконтрольовані повноваження з управління державним майном створюють передумови для відчуження.

ВИСНОВКИ

1. Національна академія педагогічних наук України (президент НАПН України, академік НАН України Кремень В. Г.) протягом 2015–2016 років, незважаючи на зменшення обсягів державного фінансування на 30 відс., у цілому забезпечила виконання статутних завдань у частині організації наукових досліджень у галузі педагогіки і психології та підвищення кваліфікації керівних кадрів і спеціалістів у сфері освіти. Водночас з боку окремих установ, підпорядкованих академії, мали місце факти порушення вимог чинного законодавства і відомчих розпорядчих документів.

Президією НАПН України дотримано вимоги чинного законодавства щодо використання коштів державного бюджету за КПКВК 6551020, тоді як підпорядкованим їй державним вищим навчальним закладом “Університет менеджменту освіти” (ректор Олійник В. В.), частка якого у загальній сумі порушень становить понад 74 відс., кошти державного бюджету використовувалися з порушенням вимог чинного законодавства і розпорядчих актів НАПН України.

⁴¹ ТОВ “Лотос ЛТД”, ПП “Бланкін” і ТОВ “Лис” (за договором оренди від 24.01.2013 № 1 з ТОВ “Лис” незалежна оцінка приміщення проведена станом на 31.08.2016, тобто через три з половиною роки після підписання договору).

⁴² ТОВ “Лис”, ТОВ “Лотос ЛТД”, ТОВ “Постірай-ка”, ПП “Бланкін”, ТОВ “Мерзлюк”, ФОП Карапетян Т.Т.

Загалом з порушенням вимог чинного законодавства використано 1160,5 тис. грн (з них у період, що перевірявся, – 1123,8 тис. грн), неекономно – 194,1 тис. грн, непродуктивно – 1122,2 тис. грн (з них в період, що перевірявся, – 365,0 тис. грн), нерезультативно – 7725,2 тис. грн (з них в період, що перевірявся, – 5185,8 тис. гривень). Також Університетом недоотримано доходів у сумі 4612,3 тис. грн та використано з порушенням власних наказів 14,3 тис. гривень.

Президією НАПН України не забезпечено на належному рівні виконання покладених на неї функцій у частині сприяння впровадженню результатів наукових досліджень у практику. **Відсутність зворотного зв'язку з безпосередніми користувачами отриманих наукових результатів** не сприяє ефективному прогнозуванню розвитку освітніх систем та його науковому забезпеченню.

2. В Україні переважно сформовано відповідні нормативно-правові документи у сфері наукової діяльності, зокрема прийнято новий Закон України від 26.11.2015 № 848 “Про наукову і науково-технічну діяльність” (далі – Закон 848). Проте **внаслідок незабезпечення Кабінетом Міністрів України своєчасного розроблення окремих нормативно-правових актів станом на 01.04.2017 відсутня повноцінна його реалізація**. Станом на 01.04.2017 **Національний фонд досліджень України і Національна рада України з питань розвитку науки і технологій не створені, порядок формування тематики наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок, що фінансуються за рахунок коштів державного бюджету, і порядок проведення конкурсного відбору наукових і науково-технічних робіт не затверджені. Кабінет Міністрів України також не забезпечив своєчасного внесення змін до окремих нормативно-правових актів**. Зокрема, не внесено змін до постанови Кабінету Міністрів України від 06.07.2016 № 408 “Про державне замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів у 2016 році”. Як наслідок, **вартісний показник обсягів державного замовлення на підвищення кваліфікації НАПН України у 2016 році перевиконано на 43,6 тис. гривень**.

Чинний Порядок виплати надбавки за стаж наукової роботи, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 14.04.2004 № 494, має посилення на нормативні акти, які втратили чинність (Закон України від 13.12.1991 № 1977 “Про наукову і науково-технічну діяльність”, Класифікатор професій ДК 003–95, затверджений наказом Держстандарту від 27.07.1995 № 257). Порядок державної атестації науково-дослідних (науково-технічних) установ, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 07.04.1998 № 469, потребує приведення у відповідність із вимогами Закону 848. З 2002 року залишилося невиконаним рішення Кабінету Міністрів України щодо розроблення МОН за участю Національної академії наук України кваліфікаційних характеристик посад наукових працівників апарату президій Національної та галузевих академій наук.

3. Всупереч ч. 3 ст. 26 Бюджетного кодексу України в НАПН України не створено структурного підрозділу внутрішнього аудиту. Також відсутній

окремий внутрішній документ, що визначає засади здійснення в академії внутрішнього контролю. Як наслідок, НАПН України не володіє повною і об'єктивною інформацією про фінансово-господарську діяльність своїх підпорядкованих установ, через що керівництво академії не в змозі приймати ефективні управлінські рішення.

Встановлено, що в деяких випадках підпорядкованими установами планування видатків на проведення наукової та освітньої діяльності здійснювалося з порушенням вимог законодавства.

З порушенням вимог Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228 (за відсутності економічно обґрунтованих розрахунків), заплановано на 2015–2016 роки видатків на суму 2101,3 тис. грн, що згідно з п. 16 ч. 1 ст. 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства.

Через недосконале планування бюджетних коштів та неоперативне управління ними НАПН України і підпорядкованими їй науковими установами не забезпечено ефективного управління 98,6 тис. грн, які не використано та повернено наприкінці 2015–2016 років до бюджету.

Паспорти бюджетних програм 6551060 (у 2015 і 2016 роках), 6551020 і 6551030 у 2016 році затверджені з порушенням термінів, встановлених ч. 8 ст. 20 Бюджетного кодексу України і п. 6 Правил складання паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2001 № 1098 (далі – Правила 1098), що відповідно до п. 17 ч. 1 ст. 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства. У порушення вимог п. 10 Правил 1098 НАПН України як головним розпорядником, незважаючи на внесення змін до спеціального фонду кошторису в частині власних надходжень бюджетних установ, у паспортах бюджетних програм не визначено напряму використання бюджетних коштів “Виплата стипендій Кабінету Міністрів України для молодих вчених” (КПКВК 6551030 і 6551060), що не забезпечує об'єктивної і повної інформації про використання бюджетних коштів академією.

НАПН України та її установами протягом 2015–2016 років не вжито дієвих заходів щодо наповнення спеціального фонду: підготовка фахівців здійснюється на рівні 30 відс. ліцензованого обсягу, державне майно використовується неефективно, наукові розробки у сфері педагогіки і психології не затребувані. Також порушувалися правила бухгалтерського обліку в частині обліку видатків за спеціальним фондом. Як наслідок, у 2015–2016 роках основне навантаження здійснювалося на загальний фонд державного бюджету.

У 2015–2016 роках НАПН України зменшено видатки за загальним фондом на 30 відсотків. Це призвело до скорочення штатної чисельності її наукових працівників на 819 шт. одиниць та переведення окремих категорій працівників на 0,75, 0,5 та 0,25 ставки, ліквідації у 2016 році відокремленого структурного підрозділу Інституту професійно-технічної освіти НАПН України, припинення виконання восьми науково-дослідних робіт (далі – НДР), неможливості розпочати

виконання 13 НДР. Ураховуючи відсутність суттєвих надходжень до спецфонду, подальше скорочення видатків матиме негативні наслідки – неможливість виконання академією основних завдань, спрямованих на випереджувальний розвиток галузі освіти, педагогічних і психологічних наук.

4. Під час планування тематики наукових досліджень НАПН України не завжди дотримувалася вимог власних розпорядчих документів.

В окремих випадках наукова експертиза заявок на відкриття нових тем досліджень була формальною або взагалі не здійснювалася. Уточнення кінцевих результатів наукових досліджень за фактом їх невиконання і перерозподіл видатків на НДР після їх фактичного використання свідчить про недосконалість такого планування.

Одночасно з рішеннями про відкриття нових тем наукових досліджень президією НАПН України приймалися рішення щодо дострокового припинення досліджень та зменшення кількісних і якісних характеристик кінцевих результатів уже розпочатих у попередні роки НДР. Зокрема, через зменшення обсягів фінансування академії у 2015 році припинено виконання восьми НДР. Як наслідок, кошти державного бюджету у сумі 7725,2 тис. грн (у т. ч. у 2015 році – 5185,8 тис. грн) використано нерезультативно.

5. Президією і відділеннями НАПН України не забезпечено належного виконання покладених обов'язків і функцій у частині сприяння впровадженню наукових результатів та здійснення моніторингу ефективності такого впровадження. Як наслідок, академія не володіє даними щодо розповсюдження і використання навчальної, наукової, методичної та іншої продукції, створеної підпорядкованими науковими установами.

У зв'язку з обмеженням фінансування протягом 2015–2016 років за рахунок бюджетних коштів випуск друкованої продукції президією НАПН України не здійснювався. В електронній бібліотеці НАПН України та на сайтах установ розміщено лише половину створеної за результатами наукових досліджень продукції. Отже, можливість ознайомлення користувачів із науковими здобутками НАПН України у сфері педагогіки і психології обмежена.

Незважаючи на наявність угоди про співробітництво НАПН України і МОН, впровадження в практику створених наукових результатів у сфері педагогіки і психології закладами освіти здійснюється безконтрольно. **Механізм визначення ефективності впровадження результатів досліджень у частині досягнення соціальних ефектів відсутній.**

Лише незначна частина створеної підпорядкованими установами НАПН України навчальної літератури (підручники) отримала грифи МОН або схвалення науково-методичних комісій Науково-методичної ради МОН. Отже, відсутнє офіційне визнання відповідності такої продукції вимогам державних стандартів освіти, не підтверджена доцільність її практичного використання у навчально-виховному процесі в закладах освіти України.

6. НАПН України у 2015–2016 роках не забезпечила належного виконання функцій державного замовника з підвищення кваліфікації. Моніторинг потреби у підвищенні кваліфікації фахівців ВНЗ, ПТНЗ,

загальноосвітніх, позашкільних закладів освіти, методичних установ, органів управління освітою **не здійснювався. Ініціювання щодо внесення змін до показників державного замовлення з підвищення кваліфікації керівних кадрів і спеціалістів у сфері освіти здійснювалось його безпосередніми виконавцями (після фактичного прийому і випуску осіб), а не державою, яка є замовником.**

Всупереч вимогам п. 3 Порядку розміщення державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.05.2013 № 363, НАПН України, замість укладення державного контракту з виконавцем державного замовлення – Університетом, фактично укладено два державні контракти з його структурними підрозділами. Отже, Університет самоусунувся від відповідальності за недосягнення запланованих результатів.

Через відсутність контролю з боку академії у звітах про виконання паспорта бюджетної програми викривлено показники державного замовлення з підвищення кваліфікації з випуску. Таким чином, державне замовлення не виконано у 2015 році – на 71 особу, а у 2016 році – на 63 особи, тоді як кошти, затверджені на виконання державного замовлення, використані в повному обсязі. Отже, кошти державного бюджету у 2015 і 2016 роках у сумі 365,0 тис. грн використано непродуктивно.

7. Незважаючи на те, що згідно зі Статутом одним із основних завдань Університету є виконання функцій головного науково-методичного та інформаційного центру післядипломної педагогічної освіти, на сьогодні ним не забезпечено приведення власних нормативних документів з питань підвищення кваліфікації у відповідність із вимогами чинного законодавства. Норми власних положень суперечать одна одній і виконуються з порушеннями, що свідчить про відсутність контролю з боку НАПН України за належною організацією освітнього процесу. Впроваджене в освітній процес Положення про підвищення кваліфікації з 01.01.2015 втратило чинність через 11 місяців, на його розроблення було спрямовано 757,2 тис. грн, що є непродуктивним використанням коштів державного бюджету.

МОН визначило вимоги фактичної відповідності рівня підготовки слухача вимогам програми підвищення кваліфікації, але Університет спростив систему підсумкового контролю. Це свідчить про формальний підхід і відсутність можливості отримання незалежної оцінки рівня професійних компетентностей, набутих слухачами під час навчання.

8. Протягом 2015–2016 років Університет здійснював невластиві академії функції – підготовку бакалаврів і магістрів. При цьому керівництвом Університету не забезпечено належної системи організації освітнього процесу, що призвело до неефективного використання коштів спеціального фонду державного бюджету за бюджетною програмою за КПКВК 6551060.

У 2015 і 2016 роках зарахування на навчання для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра і магістра становило відповідно 45,3 відс. і 36,3 відс. затверджених ліцензійних обсягів. При цьому конкурс на вступ до

Університету був практично відсутній. Попри це, в порушення вимог постанови Кабінету Міністрів України від 17.08.2002 № 1134 “Про затвердження нормативів чисельності студентів (курсантів), аспірантів (ад'юнктів), докторантів, здобувачів наукового ступеня кандидата наук, слухачів, інтернів, клінічних ординаторів на одну штатну посаду науково-педагогічного працівника у вищих навчальних закладах III і IV рівня акредитації та вищих навчальних закладах післядипломної освіти державної форми власності” **збільшено загальну кількість ставок науково-педагогічного персоналу у 2015 і 2016 роках на 18 і 10 штатних посад відповідно, що призвело до завищення потреби в коштах спеціального фонду на 1461,9 тис. гривень.**

Університетом не виконуються вимоги ст. 56 Закону України від 01.07.2014 № 1556 “Про вищу освіту” у частині унормування граничного обсягу педагогічного навантаження науково-педагогічних працівників. Як наслідок, у 2015–2016 роках понад встановлену норму виконано навчальне навантаження 20-ма науково-педагогічними працівниками Університету в загальній кількості 3849 навчальних годин.

Керівництво Університету, замість вжиття заходів щодо підвищення рейтингу навчального закладу і удосконалення навчального процесу, фактично зосередило свою увагу на питаннях комерціалізації освіти. У I півріччі 2015 року в порушення ч. 7 ст. 73 Закону 1556 плата за весь строк навчання для здобуття відповідного ступеня вищої освіти студентами-іноземцями встановлювалася не в національній, а в іноземній валюті. При цьому в контрактах на підготовку іноземних студентів не визначено кінцевих термінів надання послуги і відповідальності сторін за її невиконання, що фактично унеможливає контроль за їх виконанням. Укладені у 2016 році договори про надання освітніх послуг не відповідають формі типового договору, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19.08.2015 № 634.

9. В академії відсутня система контролю за отриманням кінцевих результатів наукових досліджень, затверджених тематичними планами для дійсних членів (академіків) і членів-кореспондентів, і їх впровадженням в освітній процес. Як наслідок, окремими дійсними членами (академіками) і членами-кореспондентами не виконуються статутні вимоги щодо подання індивідуальних планів і звітів про результати своєї діяльності. У чотирьох з п'яти відділень не забезпечено повною мірою їх періодичного звітування перед загальними зборами відділення.

Норми Закону 848 щодо визначення у статуті підстав, випадків і порядку позбавлення статусу дійсного члена (академіка), члена-кореспондента та іноземного члена НАПН України виконано частково, оскільки непроведення ними активної науково-громадської діяльності та відсутність нових наукових досягнень не є підставою для позбавлення їх такого статусу, тоді як видатки на виплату їм довічної плати сьогодні є значним навантаженням на державний бюджет.

10. Керівництвом НАПН України (віце-президент НАПН України Гуржій А. М.) протягом 2015–2016 років не вжито ефективних управлінських

рішень щодо обліку, збереження і ефективного використання державного нерухомого майна.

Незважаючи на надані у 2012 році Рахунковою палатою пропозиції, НАПН України не забезпечено своєчасного подання на затвердження Кабінету Міністрів України змін до переліку організацій, віднесених до її відання.

Аудитом встановлені непоодинокі факти невідповідності фактичних орендованих площ і мети оренди даним, вказаним у договорах, укладених підпорядкованими науковими установами. **Це призвело до втрати ними у 2015–2016 роках 610,2 тис. грн доходів.**

У 2012 році Рахункова палата також попереджала академію про можливі ризики втрати нею державного майна в центрі м. Києва. Проте академія не ухвалила дієвих управлінських рішень з цього питання. Як наслідок, **не виконана інвестиційна угода 2004 року, згідно з вимогами якої внеском академії була земельна ділянка в центрі м. Києва (0,69 га на вул. К. Гордієнка, 6), яка на сьогодні відчужена без отримання академією нежитлових приміщень загальною площею 1020 кв. м.**

Аналогічна ситуація була і в 2015 році. **Внаслідок прийняття президією НАПН України неефективних управлінських рішень є ризик відчуження нежитлової будівлі в центрі м. Києва на вул. Б. Хмельницького, 10, загальною площею 2290 кв. м і земельної ділянки (0,28 га) на вул. Січових Стрільців, 52–а, 52–д, що перебуває у користуванні структурного підрозділу Університету – Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти.**

Отже, через безконтрольність академії і прийняття сумнівних управлінських рішень наукові установи втягнуті у судові процеси та є ризики відчуження у майбутньому державного майна.

ПРОПОЗИЦІЇ

1. Про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету на науково-організаційну і наукову діяльність Національної академії педагогічних наук України та забезпечення підвищення кваліфікації керівних кадрів і спеціалістів у сфері освіти поінформувати Верховну Раду України.

2. Відомості про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету на науково-організаційну і наукову діяльність Національної академії педагогічних наук України та забезпечення підвищення кваліфікації керівних кадрів і спеціалістів у сфері освіти у формі рішення Рахункової палати надіслати Кабінету Міністрів України і рекомендувати:

- прискорити створення Національного фонду досліджень України;
- прискорити розроблення і затвердження Порядку проведення державної атестації наукових установ, Порядку формування тематики наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок, що фінансуються за рахунок коштів державного бюджету, Порядку проведення конкурсного відбору наукових і науково-технічних робіт, як цього вимагають статті 11, 48 і 58 Закону 848;

- зобов'язати Міністерство фінансів України при складанні проекту державного бюджету на 2018 рік враховувати видатки Національної академії педагогічних наук України на проведення капітального ремонту приміщення будівлі Інституту педагогіки, розташованому за адресою: м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 10, з метою уникнення ризиків відчуження у майбутньому цієї будівлі.

3. Надіслати Звіт про результати аудиту і рішення Рахункової палати Національній академії педагогічних наук України і рекомендувати:

- підготувати і подати на затвердження Кабінету Міністрів України зміни до Переліку установ, організацій, закладів, що віднесені до відання Національної академії педагогічних наук України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04.12.2013 № 878, у частині уточнення кількості установ і закладів, що віднесені до сфери управління академії, і надалі своєчасно подавати зміни до цього переліку;

- створити в апараті президії академії структурний підрозділ внутрішнього аудиту і визначити засади здійснення внутрішнього контролю;

- затверджувати у паспортах бюджетної програми 6551060 результативні показники, які забезпечать об'єктивну характеристику затрат, дадуть можливість оцінити ефективність бюджетної програми, ступінь досягнення поставленої мети та виконання завдань програми;

- внести зміни до Статуту НАПН України в частині можливості позбавлення статусу дійсного члена (академіка), члена-кореспондента та іноземного члена, визначивши конкретні випадки і підстави;

- забезпечити належний контроль за періодичним звітуванням дійсних членів і членів-кореспондентів за свою наукову діяльність;

- розробити механізм здійснення моніторингу ефективності впровадження створених за рахунок бюджетних коштів результатів наукових досліджень, конкретизувати критерії вимірювання ступеня досягнення соціальних ефектів внаслідок використання результатів наукових досліджень;

- при визначенні кошторисних призначень на оплату комунальних послуг та енергоносіїв підвідомчим науковим установам забезпечити врахування об'єктивної потреби у коштах кожної установи;

- забезпечити належний контроль за ефективним використанням бюджетних коштів і державного майна, у тому числі наданого в оренду;

- провести суцільну інвентаризацію нерухомого майна (земельних ділянок, будівель, приміщень) НАПН України і розробити план заходів щодо його ефективного використання, у тому числі житлового фонду наукових установ;

- зобов'язати підвідомчі установи вжити заходів щодо проведення незалежної оцінки орендованого майна і визначення його вартості відповідно до чинного законодавства;

- вжити заходів щодо реєстрації речових прав на нерухоме майно, у тому числі на земельні ділянки;

- привести договори оренди нерухомого майна у відповідність із фактичними площами, зайнятими орендарями, і здійснюваною діяльністю;

- вжити дієвих заходів щодо унеможливлення відчуження у майбутньому нежитлової будівлі за адресою: м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 10;

- вжити заходів щодо забезпечення законності та ефективності використання бюджетних коштів, усунення виявлених порушень і запобігання їм надалі.

4. Рекомендувати ДВНЗ “Університет менеджменту освіти”:

- внести зміни до структури Університету в частині включення до неї відокремленого структурного підрозділу і подати її на затвердження НАПН України;

- забезпечити приведення кількості науково-педагогічних працівників та їх навчального навантаження для організації навчального процесу у відповідність із нормами чинного законодавства;

- привести у відповідність із вимогами чинного законодавства власні нормативні документи, які регламентують порядок організації навчального процесу, і забезпечити їх безумовне виконання;

- забезпечити проведення моніторингу потреби у підвищенні кваліфікації працівників ВНЗ, ПТНЗ, загальноосвітніх, позашкільних закладів освіти, методичних установ, органів управління освітою в Україні, які мають право на підвищення кваліфікації за державним замовленням;

- встановити вартість платної освітньої послуги з підготовки іноземних громадян до вступу у ВНЗ на підставі економічно обґрунтованих витрат, пов'язаних з її наданням, у національній валюті України;

- привести укладені договори про надання освітніх послуг у відповідність із формою типового договору, затвердженою Кабінетом Міністрів України;

- у контрактах про надання освітньої послуги з довузівської підготовки іноземних громадян передбачити термін підготовки і відповідальність за невиконання умов контракту;

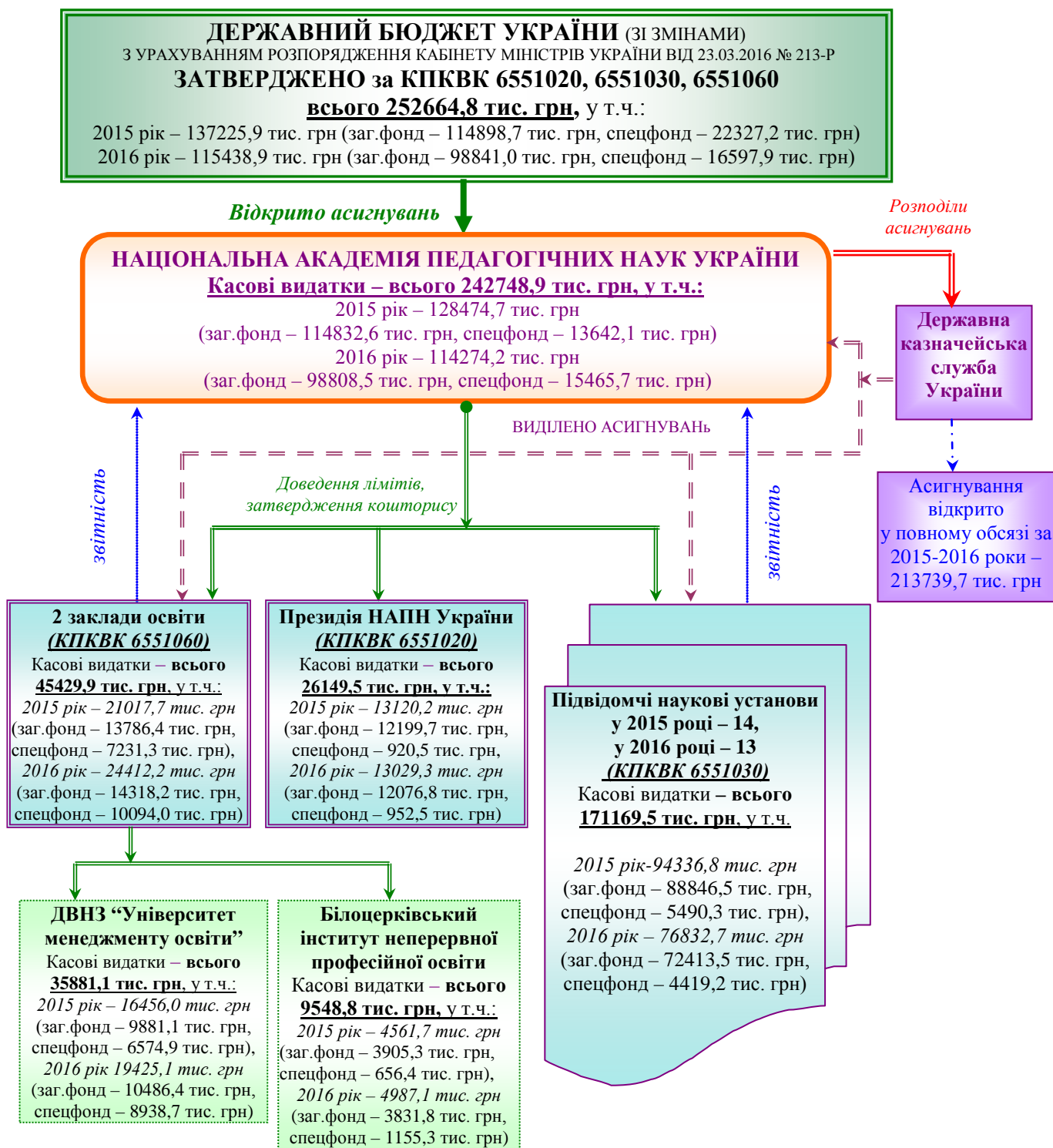
- забезпечити економічне обґрунтування вартості послуг і робіт, що виконуються за угодами цивільно-правового характеру, та припинити практику укладання таких договорів на послуги і роботи, виконання яких передбачено функціональними обов'язками працівників Університету;

- забезпечити відшкодування безпідставно нарахованих та виплачених коштів на виплату заробітної плати і вирішити питання притягнення винних осіб до відповідальності.

Член Рахункової палати

І.М. Заремба

Схема руху коштів
державного бюджету, виділених у 2015–2016 роках на науково-організаційну і наукову діяльність Національної академії педагогічних наук України та забезпечення підвищення кваліфікації керівних кадрів і спеціалістів у сфері освіти

Дані про проведені НАПН України видатки за загальним фондом у 2015–2016 роках у розрізі кодів економічної класифікації за бюджетними програмами 6551020, 6551030 і 6551060

тис. грн

Видатки	2015 рік						2016 рік						Разом за 2015–2016 роки		
	план з урахуван- ням змін	касові видатки	план з урахуван- ням змін	касові видатки	план з урахуван- ням змін	касові видатки	план з урахуван- ням змін	касові видатки	план з урахуван- ням змін	касові видатки	план з урахуван- ням змін	касові видатки	план з урахуван- ням змін	касові видатки	відс.
	КПКВК 6551020		КПКВК 6551030		КПКВК 6551060		КПКВК 6551020		КПКВК 6551030		КПКВК 6551060		КПКВК 6551020, 6551030, 6551060		
Разом	12265,7	12199,7	88846,6	88846,5	13786,4	13786,4	12080,4	12076,8	72442,4	72413,5	14318,2	14318,2	213739,7	213641,1	100,0
Поточні видатки	12265,7	12199,7	88846,6	88846,5	13786,4	13786,4	12080,4	12076,8	72442,4	72413,5	14318,2	14318,2	213739,7	213641,1	100,0
Оплата праці	4153,0	4152,1	58404,8	58404,8	9069,1	9069,1	4384,0	4384,0	52355,2	52355,2	10663,6	10663,6	139029,7	139028,8	65,1
нарахування на зарплату	1518,2	1503,5	20976,8	20976,8	3275,7	3275,7	980,2	979,9	11387,9	11387,9	2346,1	2346,1	40484,9	40469,9	18,9
Використання товарів і послуг	711,9	668,7	3713,7	3713,6	1184,2	1184,2	850,4	847,3	3375,8	3346,9	1003,3	1003,3	10839,3	10764,0	5,0
<i>предмети, матеріали, обладнання інвентар</i>	33,8	33,8	597,0	597,0	258,4	258,4	48,4	48,4	377,6	377,6	130,8	130,8	1446,0	1446,0	0,7
<i>оплата послуг (крім комунальних)</i>	96,5	95,8	729,3	729,3	-	-	115,5	115,4	478,3	478,3	-	-	1419,6	1418,8	0,7
<i>видатки на відрядження</i>	7,3	7,2	57,3	57,3	-	-	8,3	6,4	15,9	15,9	-	-	88,8	86,8	-
<i>оплата комунальних послуг та енергоносіїв</i>	574,3	531,9	2330,1	2330,0	925,8	925,8	678,2	677,1	2504,0	2475,1	872,5	872,5	7884,9	7812,4	3,6
Виплати пенсій і допомоги	5882,6	5875,4	-	-	-	-	5865,8	5865,6	-	-	-	-	11748,4	11741,0	5,5
Стипендії	-	-	5751,3	5751,3	257,4	257,4	-	-	5323,5	5323,5	305,2	305,2	11637,4	11637,4	5,5

Дані про отримані НАПН України та її підвідомчими науковими установами і закладами освіти у 2015–2016 роках доходи до спецфонду за джерелами надходжень та проведені видатки у розрізі кодів економічної класифікації видатків за бюджетними програмами 6551020, 6551030 і 6551060

Види надходжень	2015 рік						2016 рік						Разом за 2015–2016 роки		
	КПКВК 6551020		КПКВК 6551030		КПКВК6551060		КПКВК 6551020		КПКВК 6551030		КПКВК 6551060		КПКВК 6551020, 6551030, 6551060		
	план з урахуван- ням змін	надій- шло	план з урахуван- ням змін	надій- шло	план з урахуван- ням змін	надій- шло	план з урахуван- ням змін	надій- шло	план з урахуван- ням змін	надій- шло	план з урахуван- ням змін	надій- шло	план з урахуван- ням змін	надій- шло	відс.
Всього, з них:	994,0	884,1	6210,5	4852,2	7791,5	7648,8	987,9	934,0	4692,0	4644,2	10538,3	10003,8	31214,2	28967,1	92,8
за послуги згідно з основною діяльністю			2484,8	2413,4	6545,4	6444,4	-	-	2355,0	2419,1	8011,2	8146,0	19396,4	19422,9	67,1
від додаткової (господарської) діяльності	442,2	465,7	27,0	27,0	1089,4	1066,8	358,4	598,1	36,3	36,3	1706,6	1694,4	3659,9	3888,3	13,4
від оренди майна	551,8	418,0	1223,6	1391,2	69,0	67,0	396,0	334,7	1223,6	1448,5	136,6	136,6	3600,6	3796,0	13,1
від реалізації майна	-	0,4	11,0	8,8	-	-	-	1,2	6,0	6,0	-	-	17,0	16,4	-
стипендія Кабінету Міністрів України молодим вченим	-	-	58,3	58,3	15,3	15,3	-	-	48,0	48,0	12,8	12,8	134,4	134,4	0,5
благодійні, дарунки	-	-	953,5	953,5	55,3	55,3	-	-	111,6	686,3	14,0	14,0	1134,4	1709,1	5,9
Фінансування	-	-	1452,3		17,1	-	233,5	-	911,5	-	657,1	-	3271,5	-	-
Видатки	план з урахуван- ням змін	касові видатки	план з урахуван- ням змін	касові видатки	план з урахуван- ням змін	касові видатки	план з урахуван- ням змін	касові видатки	план з урахуван- ням змін	касові видатки	план з урахуван- ням змін	касові видатки	план з урахуван- ням змін	касові видатки	відс.
Видатки усього, у т.ч.:	994,0	920,5	6210,5	5490,3	7791,5	7231,3	987,9	952,5	4692,0	4419,2	10538,3	10094,0	31214,2	29107,8	93,3
Поточні видатки	994,0	920,5	5208,5	4549,4	7763,8	7203,6	939,9	909,4	4480,7	4209,1	10380,5	9936,2	29767,4	27728,2	95,3
Оплата праці	194,7	194,4	1272,3	1241,5	4186,8	3880,4	229,8	229,8	1309,3	1266,8	5770,3	5574,2	12963,2	12387,1	42,5

Продовження додатка 3

Види надходжень	2015 рік						2016 рік						Разом за 2015–2016 роки		
	КПКВК 6551020		КПКВК 6551030		КПКВК6551060		КПКВК 6551020		КПКВК 6551030		КПКВК 6551060		КПКВК 6551020, 6551030, 6551060		
	план з урахуван- ням змін	надій- шло	план з урахуван- ням змін	надій- шло	план з урахуван- ням змін	надій- шло	план з урахуван- ням змін	надій- шло	план з урахуван- ням змін	надій- шло	план з урахуван- ням змін	надій- шло	план з урахуван- ням змін	надій- шло	відс.
Нарахування на зарплату	70,7	70,7	455,7	444,7	1401,8	1282,0	50,6	50,6	284,3	276,1	1255,2	1255,2	3518,3	3379,3	11,6
Використання товарів і послуг	637,6	627,2	3139,4	2558,0	2149,8	2015,8	637,2	608,3	2668,5	2460,0	3320,7	3072,5	12553,2	11341,8	39,0
<i>предмети, матеріали, обладнання інвентар</i>	248,8	248,8	1425,2	1112,2	794,5	787,4	284,1	273,6	979,8	898,6	717,9	700,7	4450,3	4021,3	13,8
<i>оплата послуг (крім комунальних)</i>	270,0	267,7	895,3	773,2	597,4	583,7	183,4	177,6	861,5	742,1	1096,7	1090,9	3904,3	3635,2	12,5
<i>видатки на відрядження</i>	14,0	14,0	25,9	25,8	51,3	49,1	19,8	19,7	8,2	7,8	55,9	55,8	175,1	172,2	0,6
<i>оплата комунальних послуг та енергоносіїв</i>	104,8	96,7	792,7	646,5	700,6	589,6	149,9	137,4	813,9	806,4	1446,3	1221,2	4008,2	3497,8	12,0
<i>Окремі заходи з реалізації державних (регіональних) програм, не віднесені до заходів розвитку</i>	-	-	0,3	0,3	6,0	6,0	-	-	5,1	5,1	3,9	3,9	15,3	15,3	0,1
Інші виплати населенню			61,0	61,0	15,3	15,3	-	-	50,7	50,7	12,8	12,8	139,8	139,8	0,5
Інші поточні видатки	91,0	28,2	280,1	244,2	10,1	10,1	22,3	20,7	167,9	155,5	21,5	21,5	592,9	480,2	1,7
Капітальні видатки	-	-	1002,0	940,9	27,7	27,7	48,0	43,1	211,3	210,1	157,8	157,8	1446,8	1379,6	4,7
<i>Придбання обладнання і предметів довгострокового користування</i>	-	-	1002,0	940,9	27,7	27,7	48,0	43,1	211,3	210,1	157,8	157,8	1446,8	1379,6	4,7